LAURIDS BRUUN

U R A G A N U L
Nr. 9

I. CU REGELE LA MASĂ

Eu şi stăpânul meu ne duceam cu barca în largul mării să controlăm pescarii,când deodată în spatele nostru am auzit strigăte şi am văzut un bătrân sărind stânca de corali, de parcă ar fi avut jeratic sub tălpi. Tongu însă s-a întors. A apucat vâslele şi a zis :

- Vahuja ! şi mi-a făcut semn să mă grăbesc :
- Am pus plasa la punct.
- Urechilă ! a zis Tongu.

Pe Tongu îl cunoşteam de mult, de pe insul Yap, unde-l scăpasem de la moarte. De la el am învăţat limba indigenilor. Acum ştim cine-i bătrânul. Porecla de „Urechilă" i-au dat-o copiii, căci avea nişte urechi păroase, lungi de doisprezece centimetri, iar părul de pe ele era alb, ca şi buclele lui lungi de pe cap. Era omul de încredere al regelui, ministrul lui, şi el aduna dările de la supuşi. Am întors şalupa şi am făcut semn cu măna, care stătea cu mâinile spre bătrânul care ne observa.

- Asta e din cauza impozitului, îmi ziceam eu, căci de la ultima schimbare de mozum-lună, locuiam la Tongu pe insulă şi nu plătisem încă niciodată impozitul în peşte, păsări sau fructe.
- Ce vrei de la noi ?
- Regele !

Mai mult n-a spus, ci a început să vâslească din răsputeri. Când am ajuns pe mal, Vahuja a început să ţopăie din ou. L-am salutat după obiceiul indigenilor, ceea ce i-a plăcut mult. Mâna îi tremura mereu şi-şi mişca tot timpul bărbia. Cu ochii lui mici şi ageri m-a măsurat din creştet până în tălpi şi a început peroraţia oficială :

- Ochiul regelui este mare, a rostit el şi a scuturat îngrijorat din cap, foarte mare ! ceea ce în mentalitatea europeană însemna că regele se mira.

Asta o ştiam şi eu, dar nu l-am întrerupt şi am luat o mină cât mai nevinovată.

- Inima regelui începe să se veştezească ! a urmat ministrul, care însemna că bunăvoinţa regelui s-a dus la plimbare.

Eu am tăcut.

- Dorinţa regelui este ca donatorul bogat, acesta eram eu, să se prezinte imediat la el şi să-şi repare greşeala.
- Frumos ! am zis eu.

Voiam să termin repede cu el şi m-am îndreptat spre casa lui Tongu, unde locuiam împreună cu el.

Tongu a făcut o plecăciune umilă. L-a luat în cârcă pe nenorocitul de bătrân şi l-a adus până în pragul casei. Ministrul nu voia să intre, ar fi fost sub demnitatea lui. Atunci Tongo l-a aşezat la umbra unui arbore mare. unde s-a lungit, îndreptându-şi cu un oftat ciolanele îndurerate.

- Aşteaptă puţin, i-a zis Tongu umil şi a intrat cu mine în casă pentru a căuta darurile regelui.

- Vai ce bătrân şi prăpădit sunt ! se văita Vahuja, ştergându-şi gura cu dosul palmei. Ce bătrân şi prăpădit sunt ! se plângea mereu.

Am priceput imediat. Am luat sticla cu rom de Java şi i-am turnat un păhărel. L-a înghiţit cu nesaţ, făcând cu ochiul la sticlă.

În timp ce stăteam aplecaţi asupra enormului meu cufăr, a cărui faimă ajunsese până la curte, ca să căutăm daruri pentru familia regală, silueta bătrânului a apărut în uşă.

- Sunt un om sărac, se plângea el, întinzând mâna ca un cerşetor.

În momentul acela a observat pe perete o ploşniţă enormă, a prins-o între două degete şi a înghiţit-o plescăind din limbă.

Vahuja era omul cel mai bogat de pe insulă. Agonisise o avere mare, şantajându-l mereu pe rege. Se pricepea de minune la afaceri.

Am găsit un creion cu un nasture de argint şi i l-am întins. Vahuja l-a muşcat, l-a mirosit şi la urmă şi l-a prins în păr cu un oftat profund. Probabil că-i părea prea puţin pentru demnitatea lui. Am ales o batistă roşie pentru regină, iar pentru rege un binoclu vechi, care nu mai făcea două parale.

Când ne îndreptam spre castelul regelui, care era clădit pe o stâncă, tineretul din Talao, care nu locuia încă în colibele publice, striga :

- Urechilă ! Urechilă ! şi toţi fugeau de rupeau pământul.

Bătrânul se prefăcea că nu aude, iar Tongu arunca cu pietre după ei.

Când am ajuns aproape de „castel", ne priveau de după garduri o sumedenie de capete de femei curioase, cu ochii căscaţi. Imediat ce au văzut că le-am descoperi au dispărut.

Am intrat în camera regelui, Acesta şedea în mijlocul încăperii pe o canapea împletită. În spatele lui se afla regina pe altă canapea. Vahuja a îngenuncheat cu greutate şi a şoptit ceva regelui. Ce anume, n-am putut înţelege. Regele mi-a făcut semn din ochi să înaintez, iar Tongu s-a oprit în prag. Vahuja s-a târât spre canapeaua lui, în dreapta reginei, De-a lungul peretelui de bambus stătea curtea cu toţi demnitarii şi soldaţii înarmaţi cu săbii

Doamnele, celelalte soţii ale regelui, împreună cu copiii se îmbulzeau la uşă.

Regele era mai în vârstă, gras, cu o burtă umflată şi lucitoare. Avea pieptul mare ca al femeilor şi la subţioară păr lung, albicios. Pe braţ purta o brăţară făcută din oase mici albe. Părul îi era adunat pe frunte, ţinut cu piepteni mici făcuţi din sidef. S-a sculat cu mare greutate şi mi-a întins mâna europeneşte

- Sanku sar ! a zis el arătându-şi dinţii.

Asta voia să însemne „thank you, Sir", singurele cuvinte englezeşti ce le ştia şi pe care le repeta mândru de ştiinţa lui, ori de câte ori avea ocazia. L-am salutat în felul indigenilor, cu palma întinsă, urându-i viaţă lungă şi „fertilitate" soţiilor lui. I-a plăcut grozav urarea mea şi mi-a dat un ghiont în spate, semn să mă aşez lângă el Deci nu eram în dizgraţie ! Nu era adevărat că inima lui începea să se vestejească. Vahuja exagerase ca să mă sperie şi să dau ceva de băut.

Regele avea ochii mari şi lacomi. Privirea lui mă îngheţa. Regina era mai delicată. Avea flori roşii în păr şi la amândouă urechile, la gât două coliere de scoici,

iar pe pieptul ei enorm, care atârna până la pântec, se vedeau nişte tatuaje îngrozitoare. Şedea nemişcată cu palmele întinse şi mă privea mereu pe sub genele somnoroase. Dar când privirea mea a întâlnit-o pe a ei. şi-a întors capul şi a scos nişte sunete care semănau cu cele ce le scoate o pisică pe care o mângâi.

Regele purta pe braţ un coşuleţ, ceea ce la noi ar corespunde cu o geantă şi a scos de acolo nuca obişnuită, cu care m-a tratat şi pe mine. Nuca trebuia spartă, iar din interiorul ei se scotea un fel de tutun, care dacă-l fumai mult te îmbătai. Era bun, cel mai bun de când eram în Java. Am fumat un timp tăcuţi, scuipând din când în când pe podeaua de bambus.

Dacă regele n-ar fi răspândit un miros insuportabil de sudoare, vizita ar fi fost destul de plăcută. Am vorbit despre schimbarea lunii. Regele mi-a făcut o aluzie uşoară că, după cum ştia el, pescuitul cel mai bun era al lui Tongu. Curtea a primit foarte rar peşti. Impozitul în majoritatea cazurilor era plătit în fructe, în păsări sau purcei. I-am promis că-i voi trimite un coş întreg cu peşti şi l-am asigurat că până acum nu plătisem impozitul, deoarece voiam să strângem ceva deosebit pentru rege, ceva care să-i uimească ochii şi să-i înveselească inima.

A fost foarte mulţumit. Şi-a arătat dinţii, expresia zâmbetului la indigeni, şi privirea i s-a pironit pe geanta mea. Venise timpul să-i ofer darurile mele. Am scos sticla de coniac, la văzul căreia toată curtea a început să se agite şi să mârâie. Regele a tras o duşcă zdravănă, pe urmă mi-a întins şi mie sticla din politeţe, dar a retras-o imediat, înainte de a fi putut refuza. Binoclul nu-l prea interesa. Era doar numai pentru ochi.

Însă regina era fermecată de batista roşie. S-a lovit cu bucurie pe coapsele ei grase,. Dar numai o dată. După aceea şi-a reluat atitudinea ei demnă. Şi-a încercat batista legând-o la gât, pe urmă şi-a pus-o pe sâni, pe fustă pe braţ. Totodată, s-a învârtit în aşa fel încât celelalte femei să o vadă, Ele aprobau din cap şi făceau o hărmălaie extraordinară, până când regele a zbierat la ele :

- Ţineţi-vă gura !

Am observat printre ele o fetiţă drăguţă, cam de doisprezece ani, Şedea la uşă şi se holba cu ochii mari la comorile mele. Nu m-am putut opri să nu-i fac semn în mod european. Mi-a răspuns râzând cu toată nevinovăţia, dar pe urmă a venit o femeie, probabil mama ei, a apucat-o de gât, a împins-o înapoi şi i-a luat locul, zâmbindu-mi şi făcându-mi semn. Acest schimb mi-a displăcut.

Regele s-a ridicat, Coniacul îşi făcuse efectul. M-a lovit cu graţie în fluierul piciorului şi m-a invitat la masă. Toţi au dispărut, afară de prinţul moştenitor, un băiat de şaptesprezece ani, firav, cu ochii frumoşi, sclipitori. Vahuja a rămas şi el. Ne urma pas cu pas, ascultând cu urechile lui lungi tot ce vorbeam. Regele mi-a arătat veranda şi palmierii lui de cocos. Unii erau nai înalţi ca o casă cu patru etaje. La un semn al regelui, prinţul s-a urcat ca o maimuţă pe un palmier şi a aruncat jos câteva nuci proaspete. Apoi a coborât, a făcut o gaură triunghiulară în nucă, iar regele cu mine am băut din aceeaşi nucă de cocos, ceea ce însemna o mare cinste ce mi se acorda.

Ne-am întors în sală să privim comorile. Am văzut acolo un tun de vapor, ruginit, fel de fel de săbii, o fotografie reprezentând o madonă, o schiţă dintr-o revistă, o altă fotografie. Regele mi-a explicat că era „sa Kwin „ adică the Queen-regina albilor şi băieţaşul ei.

Masa a fost excelentă. Ni s-au dat fructe de pâine coapte cu Yam, o rădăcină cu gust de cartof, apoi nucă de cocos coaptă, cam crudă, dar foarte gustoasă. Pe urmă porumbei sălbatici fripţi cu intestine cu tot. Apoi a urmat peşte zburător cu gogoşi. Am băut toda, un vin de palmier, iar regele mai sorbea din sticla de rom. Totul a fost servit pe frunze de pizang, foarte frumos şi curat aranjat. Mâncam cu degetele, căci

aşa era obiceiul la curtea regelui. Ca desert s-a servit taffa, un orez făcut din banane şi lapte de cocos.. În timp ce mâncam. în spatele regelui şi al meu stătea câte o fată cu o frunză de palmier şi făcea o adiere plăcută de vânt.

Masa le-a plăcut tuturor şi regele era bine dispus. La urmă a devenit aşa de vesel, încât mi-a îngăduit să-mi aleg şi eu un dar, orice aş dori, Mi-am adus aminte de fetiţa aceea drăguţă, dar n-aveam curajul. Cine ştie, poate era copilul lui favorit. În timp ce stăteam pe gânduri, curtea s-a întors să mănânce resturile de la masă, Era dreptul lor. Între ei am văzut un băiat zdravăn, tânăr, care se uita la mine cu o privire de câine credincios. L-am întrebat pe rege dacă mi-l dă mie. Băiatul a sărit de bucurie şi s-a trântit pe burtă în faţa mea. El credea că am acasă o cameră plină cu sticle cu rom. Toţi se uitau acru şi cu invidie la băiatul ales.

Regele a plecat la culcare, iar Vahuja a venit la mine şi mi-a şoptit că pot să plec. Totodată a şoptit ceva regelui, care s-a ridicat imediat. L-am salutat şi i-am mulţumit pentru masă, iar el şi-a dat osteneala, beat cum era, să-şi regăsească demnitatea regală şi mi-a amintit cu asprime să nu uit de impozitul promis.

Când am ieşit din sală l-am găsit pe Tongu mâncând nuci de cocos. Era flămând şi indispus.

- Băiatul pe care l-ai primit se numeşte Tokodzikaza ! a zis el.

Era mult prea greu de pronunţat pentru mine. Eu îi voi spune Toko.

II. PLECÂND LA VÂNĂTOARE

Tongo mi-a vorbit deseori de „stâncile strămoşilor”, care erau spre nord de noi, într-o pădure. Ne-am hotărât să facem a doua zi o excursie până acolo. După Toko, se pare că ar fi acolo şi o pădure de pomi de pâine, care e plină de „câini zburători”, pe care voiam să-i vânez. Seara, Toko şi-a strunit arcul, iar eu mi-am curăţat puşca. Tongo s-a îngrijit de barcă şi a umplut-o pentru orice eventualitate cu banane, nuci de cocos şi pâine de yam.

Toko a fost cel dintâi care s-a trezit în zori, El făcea salturi mari urlând. Avea nevoie ca din când în când să se stimuleze prin strigăte nearticulate şi sărituri, altminteri devenea leneş, greoi, periculos ca norii de furtună,

Cerul la răsărit era de argint, plin cu pete care deveneau roşii, transformându-se cu încetul în dungi mici aurii-portocalii. Deodată soarele a apărut din apă colorând-o în roşu ca sângele. Aveam prilejul să văd de nenumărate ori răsăritul soarelui şi nu mă plictiseam niciodată.

Când ne-am pregătit de plecare Toko nu s-a mai putut stăpâni. Sărea ca un nebun prin curte, speriind puii lui Tongu, şi apucând două prăjini, s-a azvârlit de partea cealaltă a gardului, cu un strigăt de triumf. Tongu a fugit după el , trecând prin poarte gardului , unde stătea Toko cu palmele pe genunchi, râzând de furia celuilalt. Mai făcuse asta de multe ori şi Tongu o lua drept o insultă, de parcă gardul lui n-ar fi destul de înalt. Tongu s-a aplecat şi a luat o grămadă de nisip ca să arunce în ochii lui Toko, dar acesta era departe pe ţărm şi-i arăta călcâiele.

- De ce te superi aşa pe băiatul acesta nebunatic ? i-am zis eu. Tongu îl blestema pe el şi pe copiii lui inexistenţi încă. Băiatul era deja la kanu şi l-a împins în apă. Se mişca zburdalnic şi ridica vâslele pe deasupra capului, ca să mai piardă ceva din marea lui forţă tinerească. Ne-am apropiat de Toko şi cu toate că acesta îl supăra adesea pe bărbosul Tongu, trebuie de spus că în insulă barba era un semn al maturităţii, al demnităţii. Dar totuşi Tongu nu s-ar fi putut lipsi de ochii credincioşi şi de mutra veselă a băiatului. Într-un astfel de kanu locurile sunt foarte restrânse, Şedeam înainte cu genunchii traşi până la bărbie. Pe urmă veneau Tongu şi Toko cu câte o vâslă în mână, în aceeaşi poziţie ca mine. Aşa înaintam pe apă, care părea albastră din cauza fundului de corali.

Lui Toko nu-i ajungea vâslitul. Fredona, cânta, zbiera de i se cutremura gâtlejul, îşi arunca capul pe spate, oferindu-l soarelui de dimineaţă şi râdea, cădea clocotind.. După puţin timp m-am molipsit de la el. Fredonam un vechi cântec european, pe care-l credeam uitat. La urmă s-a aliat şi Tongo şi drumul mi s-a părut mai scurt. Ici-colo vedeam câte un banc de corali roşii în valurile de spumă ale apei. Păsări marine treceau ţipând asurzitor deasupra capetelor noastre. Era o dimineaţă splendidă, cerul sclipea ca un diamant albastru. Ţărmul era alb ca zăpada de cadavrele coralilor, aşa de alb încât luciul lor devenea supărător pentru ochi.

Dincolo de nisipul plajei se vedeau tufişurile de banane-pizang cu frunzele de un verde vioi. În spatele lor se înălţau coroanele galbene ale palmierilor de cocos. Aceasta era grădina de cocos a regelui, unde veneau toţi copii aşezării să fure nuci. În spetele acestora se vedeau câţiva palmieri de maimuţe, cu crăci enorme, de un verde închis, pline cu flori.

Aşezarea noastră e cea mai mare de pe insulă, ca şi reşedinţă regală. E drept că şi celelalte aşezări au regi, dar regele nostru nu-i recunoaşte şi afirmă că toată insula îi aparţine lui. Navigam mai departe şi între copaci am întrezărit acoperişurile galbene de pandang ale satului vecin. E un sat bogat. Are numai vreo douăzeci de colibe, dar bine făcute, cu acoperiş perfect, cu gard înalt de trestie. Satul se trezea şi începea activitatea. În dosul colibelor, în tufişurile scunde şi dese de taro, câţiva copii se jucau de-a v-aţi ascunselea. Când ne-au zărit, au fugit toţi la ţărm, holbând ochii la noi.

În faţa unei colibe stătea un bărbat întins la soare. Soţia sta jos lângă el cu un copil, Acesta a apucat cu amândouă mâinile sânul căzut al mamei şi îşi primea dejunul..

În apă se jucau câţiva tineri, Strigau veseli ca papagalii şi se stropeau cu apă călduţă., În fiecare clipă se scufundau şi scoteau un castravete de mare sau o scoică roşie.

Îşi duceau mâna la frunte şi ne priveau amuzându-se. Ne făceau semne şi Toko zbiera cât putea ca să-i sperie. Femeile stăteau leneşe pe mal şi ne priveau buimăcite. Toko le făcea propuneri necinstite, ceea ce nu şi-ar fi permis niciodată faţă de femeile din aşezarea noastră. Ele nu auzeau ce spune, dar Tongu, care era un om moral, îl mustra.

Acum nu se mai vedeau decât tufişuri sălbatice, de unde porneau ţipetele papagalilor verzi.

Dar iată încă o fiinţă omenească. O fată tânără, complet goală, probabil că tocmai ieşise din apă. A strâns fire de iarbă pentru o fustă nouă. Când vedea o floare o rupea şi şi-o punea în păr. Avea un corp splendid, plin, rotund.

III. PRIN JUNGLA SĂLBATICĂ

Pădurea se sfârşise, Pământul era noroios, mlăştinos. Pe mal se afla un tufăriş de trestie şi papură. Cu cât înaintam papura devenea mai înaltă, întrecând înălţimea unui om. Parcă mă aflam în junglă.

- Acolo trebuie să intrăm, a zis Tongu arătând cu mâna.

În păpuriş era o mică intrare ca un golf. Pe margine se vedea o plantă cu braţe ca şi ale candelabrului. Acesta era mangrovul. Am intrat în golf. Apa era liniştită ca oglinda, dar întunecată. Ne pândea o linişte de mormânt. Nu pricepeam ce voia aici Tongu. Nu puteam ancora nicăieri. Ţărmul sub planta aceea curioasă era o mlaştină neagră. Am vâslit mai departe şi atunci am văzut că se desparte păpurişul şi lăsa loc unei vine de apă cu o lăţime de vreo zece metri. Coroanele copacilor se împreunau deasupra noastră şi cerul nu se vedea decât ici-colo. Pomii bătrâni de sute de ani, cu frunzele împreunate opreau pătrunderea luminii şi a aerului. Ramurile de jos stăteau

în afară şi erau lipsite de viaţă stând în nămol, Pe ţărm totul era numai muşchi şi licheni. Pe apă erau plante ce purtau flori enorme, roşii, iar alte plante, şerpuitoare ca lianele, se strecurau printre ele. Totul era o feerie.. Domneau răcoarea şi întunericul. Mister. Un întuneric de cristal verde, transparent şi liniştit. Sunetul nu avea ecou, Parcă din toate părţile atârnau perdele grele verzui.

Pe ici, pe colo auzeai un strigăt strident de pasăre, fără să o poţi descoperi. Vedeai numai un fulger verde sau roşu, care dispărea imediat. Mi-am pregătit puşca, dar ochiul meu pierdea mereu ţinta. Am auzit întruna gungurit de porumbei. E porumbelul sălbatic cenuşiu, care are un nasture roşu pe plisc. Dar când stă liniştit e imposibil să-l descoperi. Nici Toko nu-l putea vedea,

În sfârşit, am văzut o pereche de porumbei care stăteau pe o ramură, dar la apropierea noastră au zburat. Am tras şi pe unul l-am nimerit. A trebuit să vâslim din răsputeri până ce Toko l-a pescuit cu vâsla.. Mai târziu am împuşcat mai multe păsări, Erau de mărimea unei găini şi aveau o carne delicioasă. Am împuşcat şi câţiva papagali verzi care zburaseră prea în faţa noastră.

În fiecare clipă trecea ceva roşu printre ramuri, dar înainte de a putea ridica puşca dispărea. Era pasărea de miere, o pasăre mică, sprintenă, care se hrăneşte cu mierea florilor. Chiar dacă trăgeam, n-o puteam nimeri, căci se ascundea în desiş, unde noi nu puteam intra, sau rămânea agăţată de plasa de liane, prin care de asemenea nu puteam pătrunde. Vâna de apă se îngusta şi tăcerea era şi mai profundă. Nici măcar ciripitul păsărilor nu se mai auzea. Ramurile, frunzele lianele, totul împreună dădeau impresia unei culise de teatru care atârna în aer.

Cine vedea pentru prima oară acest peisaj se îngrozea. Nu poţi să scapi de obsesia că moartea sau alt pericol te aşteptau la orice pas în tăcerea aceasta neverosimilă şi ipocrită. E ca şi când ai fi paralizat de privirea hipnotică a unui şarpe. Îmi amintesc de această puternică impresie în primii ani petrecuţi în Java.

Indigenii nu scapă niciodată de această groază.
Nici nu se încumetă să se afunde singuri în adâncimea junglei. Ei cred că în mocirla de mangrove sălăşluiesc sufletele blestemate ale oamenilor răi. Şi suspinul şi respiraţia acestora omoară orice fiinţă vie.

Toko şi Tongu cunoşteau bine drumul apei. Acolo unde apa îşi lua cursul la dreapta, ei vâsleau la stânga, drept în păpuriş. Într-acel loc am găsit doborât de timp un mangrov falnic.

În timp ce Toko ţinea barca, eu şi Tongu ne-am urcat pe trunchiul copacului, care era putred şi se rupea sub greutatea noastră. Mă temeam în fiecare clipă că totul se va surpa sub mine şi voi cădea în mlaştina asta scârboasă ce mă va înghiţi şi al cărei miros acru venea până la mine. Când am ajuns la coroana de frunze verzi a copacului. Tongu a vâslit mai departe. Toko m-a liniştit spunându-mi că-l vom reîntâlni, Cu ajutorul trunchiului imens am trecut de locurile cele mai primejdioase, căţărându-ne de liane şi de ramuri, până ce am găsit un loc unde pământul nu era încă solid de tot, dar nu te mai puteai scufunda.

Ne-am mişcat mai cu uşurinţă acum. În faţa noastră aveam un câmp plin de iarbă înaltă de alang-alang. După ce am trecut cu greu prin iarba înaltă, ne-am pomenit într-un loc deschis . cu cerul albastru deasupra noastră. În faţă, în partea dreaptă, era pădurea cu arborii de pâine de care pomenise Toko. Aveau coroane imense, verzi, cu frunze de mărimea unui om. Deasupra arborilor zburau două păsări enorme. Voiam să trag şi mi-am pregătit arma, dar Toko mi-a apucat braţul. Aceştia sunt câini zburători, mi-a şoptit el. Aşteaptă până se aşează, acum începe timpul lor de dormit. Ceilalţi stau deja înlăuntrul frunzişului copacilor.

Au mai zburat câtva timp, căutând un loc bun pentru dormit. Pe urmă s-au lăsat pe coroana unui copac, lovindu-se cu aripile de frunze. Am tras şi s-au dat peste cap.

Cei atârnaţi de frunzişul arborilor au scos un fluierat slab. Însă nu şi-au întrerupt somnul. În căderea lor, fiind mari şi foarte grei, frunzele s-au aplecat până la pământ. Am stat pe loc până s-au liniştit, apoi ne-am strecurat uşor până acolo, Sus între frunze era întuneric şi răcoare. Acolo erau atârnaţi cu sutele, ca nişte şunci, cu capul în jos, nemişcaţi. Nu vedeai nici cel mai mic tremur. Cine nu ştia, n-ar fi crezut niciodată că sunt animale. Am tras încă o dată, dar fiinţa a rămas nemişcată, probabil că n-o atinsesem. Am mai împuşcat o dată, dar acelaşi rezultat. Nu înţelegeam. Eram doar ţintaş bun. Am mai încercat o dată şi am văzut că tot rândul a început să se mişte. Unu, doi, trei săreau pe ramuri şi dispăreau. Atârnat n-a rămas decât unul. Deodată însă a lăsat ramura din gheare şi a căzut pe pământ. Toko, care-şi pregătea săgeata pentru animalele ce zburau mai jos râdea văzând mirarea mea. El ştia că acest animal ciudat, chiar după moartea sa, e capabil să stea agăţat cu ajutorul degetului cel mare vreo cinci minute.

Am trecut mai departe de la pom la pom, cântând. Am mai găsit un rând întreg şi am împuşcat numai din curiozitate. Nici indigenii nu-i vânează. Bărbaţii nu au voie să le mănânce carnea. De aceea nu-i omoară decât atunci când fac pagube în arborii de pâine.

Mergeam mai departe, când am ajuns la un loc de unde se vedeau câteva stânci.

- Stâncile strămoşilor, a spus Toko arătându-le.

Am ajuns acolo. Nu erau stânci, ci nişte ruine. Nişte roci de bazalt aşezate în fărmă de curte, având şi o poartă de intrare. Un bazin mic de piatră se alimenta cu apa care ţâşnea din pământ. Era apă proaspătă şi cristalină. deci un izvor..

Toko nu ştia mai mult decât că pietrele fuseseră ridicate de strămoşi pentru apărare. Fusese un popor mare şi puternic, care se războise cu alte populaţii şi pe urmă plecase cu bărci uriaşe spre alte ţărmuri, fără a se mai întoarce.

IV. SATUL STRĂIN

Amiaza trecuse de mult şi trebuia să-l căutăm pe Tongu. Toko voia să se orienteze după soare. Se oprea din când în când şi mirosea ca un câine de vânătoare.

- Ce miroşi ? l-am întrebat.

- Tufişul de mangrove, a răspuns el.

Când a găsit poteca, a înaintat cu siguranţă şi ne-am apropiat de pădurea de mangrove. Toko a controlat drumul prevăzător, apoi a continuat mersul. Iar a trebuit să urcăm şi ne-am luptat cu lianele agăţătoare. Iarbă nu mai era şi pământul devenea alunecos. Înaintam pe trunchiuri putrede care se rupeau sub tălpile noastre şi rămâneam agăţaţi de ramuri, dar nu ne puteam lăsa până nu ajungeam pe pământ solid.

„Ce bine e, mă gândeam eu cum stăteam agăţat, că pe aici nu erau maimuţe şi nici şerpi veninoşi." Nu găseai decât un soi de şarpe mic, liguaganti, care era inofensiv ca un melc. În sfârşit, am ajuns la vâna de apă. În faţă aveam golful înconjurat de junglă.

- Acesta nu e râul de adineauri, a zis Toko, e fiica lui. Voia să spună afluentul lui.

Toko a dat un semnal ca un fluierat de flaut, la care a venit răspunsul lui Tongu. Barca se apropia. Am mâncat şi ne-am pregătit de drum. Am luat vâsla de la Tongu. Vâsleam tăcuţi. Tongo adormise. Toko se gândea la sufletele strămoşilor, la persoana lui. Odată l-am întrebat la ce se gândeşte când stă aşa cu pleoapele pe jumătate închise.

- La aer ! a zis el. Când a văzut că mă miram de acest răspuns, a adăugat : la mine şi la aer. La aerul strămoşilor.

Râul se lărgea. Ne apropiam de o pădure asemănătoare cu un parc de palmieri de cocos.. Trebuia să fie vreun sat în apropiere. Într-adevăr, nu peste mult timp au apărut tufişurile de pizang şi am văzut primul acoperiş galben al unei colibe, În acelaşi timp, se lărgea şi malul. Pe ţărm se vedea o barcă, care i-a atras atenţia lui Toko. Era de două ori mai mare ca a noastră, avea pânză şi un acoperiş de bambus.

- O barcă regală ! a strigat Toko şi de admiraţie, a uitat să mai vâslească.

O asemenea barcă avea şi regele nostru, dar aceasta era mai frumoasă, avea decoraţii la provă, era mai
mare şi mai fin lucrată.

Toko l-a sculat pe Tongu ca să-i arate minunăţia dinaintea noastră. Tongu şi-a frecat ochii şi privind-o, i-a spus :

- Acesta-i Vativua ! a strigat el. Satul e mai bogat ca al nostru.

Toko a mormăit ceva, din care am înţeles că ar trebui să venim cu bărci multe şi să-l ocupăm. Tongu, mai deştept, i-a răspuns :

- Ei sunt mari şi noi suntem mici. Le vom face o vizită. Omul bogat e o gazdă primitoare.

M-am învoit imediat.

Satul pe care-l aveam înaintea noastră era construit în formă de semicerc, pe malul golfului. Colibele erau curate, îngrijite, toate fiind vopsite. Soarele frigea. Eram însetat de umbră ca însetatul de doniţa apei. Indigenii ne-au observat. Câţiva bărbaţi şi femei au venit repede spre noi. Bărbaţii în atitudinea obişnuită a insularilor, cu braţul stâng pe burtă şi ţinând cu mâna braţul drept care atârna. Înaintea lor fugeau o sumedenie de copii. După ce ne-au admirat un timp, au început să vorbească între ei vioi, gesticulând şi uitându-se bănuitori la noi.

- Asta-i pentru tine, a zis Tongo. Ei au auzit deja de „străinul” de pe insulă.

Tongu şi-a apucat vâsla şi a învârtit-o deasupra capului. Atunci au început să ne facă şi ei semne şi să ne strige.

- Strigări de bun venit, a zis Tongu şi dimpreună cu Toko a început să vâslească de zor.

Toko era foarte emoţionat şi tremura. Când n-am mai putut înainta cu barca şi am încercat să sărim în apă, doi bărbaţi au fugit spre noi , de parcă ar fi vrut să împiedice o mare nenorocire. Nu înţelegeam de ce strigau şi făceau semne disperate din mână.

- Vor ca străinul să fie dus pe braţe la mal, a explicat Tongu.

Era o mare onoare pentru noi. Nu-mi place când mi se acordă o consideraţie mai mare ca indigenilor, căci nu mă simt mai bun decât ei. De aceea am refuzat marea cinste şi le-am recomandat pe Tongu.

- Luaţi-l pe el în braţe, e mai în vârstă şi are barbă mai mare ca mine.

Indigenii s-au mirat că le vorbesc în limba lor. S-au uitat nedumeriţi unul la altul şi apoi la Tongu. Tongu şi-a încreţit fruntea şi a spus că nu e bine să-i ofensăm. Deci m-am învoit. Un bărbat zdravăn m-a apucat, m-a luat pe spete şi un altul l-a luat pe Tongu.

Când am ajuns la un loc adăpostit sub palmieri. m-au înconjurat femeile şi bărbaţii, admirându-mi părul deschis, ochii albaştri, pielea albă , haina, nasturii şi mai ales puşca mea. După ce am băut vinul obişnuit de palmier şi laptele de cocos, am mâncat banane.

Toţi vorbeau deodată, punând fel de fel de întrebări. Şi cum nu puteam răspunde tuturor, ei mă trăgeau de haină, de mâneci, nerăbdători să primească fiecare răspunsul.

Trebuia să povestesc de unde vin, cum am ajuns pe insula lor, de unde am învăţat limba lor şi altele. Vedeam în ochii lor că majoritatea explicaţiilor nu le înţelegeau. Dar totuşi dădeau din cap satisfăcuţi.

Tongu şi-a luat liniştit rolul de tutore. El mă corecta în vorbire şi adăuga tot ce credea că e interesant şi eu uitasem să spun. Între timp s-a făcut foc pentru masa de seară. iar femeile au fugit după alimente. Din dosul colibelor s-au auzit cântece şi discuţii violente. Erau băieţii şi fetele care se întorceau de la munca câmpului. Duceau pe umeri prăjini care erau încărcate cu banane. Alţii aveau pe cap coşuri pline cu rădăcini de yam.

Când copiii i-au văzut venind, au alergat în calea lor să le vestească vizita noastră. Tinerii s-au oprit şi ne-au privit cu gurile căscate. Pe urmă s-au apropiat perechi-perechi.

În faţa unei case lungi şi înaltă, probabil casa publică, era o piaţă mare, unde îşi depuseseră repede coşurile şi bananele şi au alergat spre noi.

- Te iubesc ! am strigat eu salutul obişnuit.

Au fost aşa de miraţi, încât au uitat să răspundă salutului. Dar încet-încet, femeile au început să zâmbească. Şi la urmă , zbierau cu toţii „te iubesc !" şi s-au apropiat de foc, încât abia mă puteam mişca.

Bătrânii cu barbă mormăiau şi-i mustrau pe cei mai tineri, când li se părea că sunt prea îndrăzneţi. În sfârşit, acum mă cunoşteau, curiozitatea le fusese pe deplin satisfăcută. Figura mea li s-a întipărit pentru totdeauna în dosul ochilor. Sunt convins că în viaţa lor ei nu mă vor uita, căci ceea ce-şi imprimaseră în ochii lor rămânea pentru totdeauna.

Printre ei se afla o fetiţă frumoasă cu nişte umeri rotunzi, cu piele bronzată minunat, cu fruntea lucioasă sub părul creţ ce-i înconjura capul. Pe gât purta un colier de flori galbene de koleus. Adâncită în admirarea mea, îşi ţinea palmele sub sânii tari ca de piatră.

Abia dacă avea paisprezece ani. Dinţii ei regulaţi şi ascuţiţi, pe care îi arăta ori de câte ori o priveam, erau vopsiţi în brun, semnul pubertăţii.

Nimeni nu ştie să te privească cum te privesc fetele acestea tinere şi brune, care cu puţin mai înainte au intrat în casa publică. Privirea ei e mai susţinută decât a oricărei femei europene şi totuşi sunt nevinovate, pudice. E o privire care n-are nimic de ascuns, care îşi exprimă curiozitatea fără jenă, exprimă orice dorinţă, orice înclinaţie. Nu sunt uşuratice, nu există râsete pe înfundate, zâmbete ipocrite, voluptăţi ascunse. Mândră de dreptul ei natural, femeia dă şi ia fără sfială. Orice face, o face cu trupul şi sufletul. Aceste femei indigene blânde au fost motivul pentru care ani de-a rândul nu mi-am dorit nimic mai bun decât toată viaţa să mi-o pot petrece în insule, dar soarta a hotărât altfel.

Acestor femei le pot mulţumi acum că nu hoinăresc pe bulevardele luminate, în plină civilizaţie. Ceea ce mă scârbeşte mai mult este jocul de dragoste stupid al femeilor albe.

O priveam mereu pe fata aceea tânără şi vedeam că o încântă văzând că îmi place. Zâmbea necontenit şi ochii îi luceau şi se abureau în acelaşi timp. devenind aproape inexpresivi şi se măreau ca un bob de strugure copt, întunecat, gata să plesnească.

După ce ne-am saturat privindu-ne, când a venit noaptea n-am mai văzut-o decât din sclipirile ochilor ei. Ea s-a sculat cu mişcări încete de la locul său şi deodată a apărut lângă mine. Îi simţeam umerii goi şi calzi, ca şi mirosul de rădăcini cu care-şi ungea părul.

Indigenii de aici nu cunosc sărutul. S-ar mira sau poate chiar s-ar scârbi dacă ar vedea că două fiinţe omeneşti îşi alătură gurile una lângă alta. Dacă un bărbat

doreşte o femeie şi vrea să se apropie de ea. el îi ia sânul în palmă-şi dacă femeia e de acord, ea pune mâna sa pe gâtul bărbatului. Ştiam că nu le place când un străin venit în vizită la ei caută aventuri de dragoste. Ştiam că nici unei femei nu i se permitea să-şi dea dragostea unui bărbat străin. Şi totuşi nu mă puteam stăpâni când o simţeam lângă mine. Cu braţul i-am înconjurat gâtul şi simţeam cum sânul ei cald se lipea de palma mea. Am şezut o clipă aşa, şi deodată am simţit că mâna ei dreaptă se ridică de-a lungul spatelui meu până la gât. Ochii mi s-au împăienjenit şi căutam prilejul să scap de strânsoarea ei. Dar era prea târziu, am fost descoperiţi. Nu era deloc de mirare, când eu eram centrul atenţiei. Tinerii erau în drum spre casa publică, unde dormeau împreună şi observaseră lipsa fetei. Au strigat un nume de mai multe ori. Din tremurul fetei am aflat că era numele ei. Atunci a apărut un tânăr,probabil fratele ei, s-a înclinat şi a făcut semn fetei, mormăind supărat. Fata nu s-a mişcat, dar unul din bătrâni a lovit-o pe spate şi ea s-a ridicat. Cu toate că vorbea încet, eu puteam desluşi cuvintele mustrătoare ale
bătrânului. Nu aveam nici dispoziţia, nici curajul să mă amestec. M-am uitat după ea cum se îndepărtează tăcută, fără să se uite înapoi.

Pe urmă m-am culcat şi eu între Tongu şi Toko sub palmieri şi am adormit sub bolta înstelată, care nu promitea nimic şi nu dădea nimic
.

V. VRAJĂ DE KAVA-KAVA

Într-o dimineaţă m-am dus cu tinerii la munca câmpului. Între ei era şi Vinava. Privirea sa era ca fulgerul de iute, părul ei mai deschis ca al celorlalte, cu buzele mici, creţe, care străluceau în soare. Avea umerii mici şi rotunzi, iar la subţioară păr fin, mătăsos. Sânii îi erau îndepărtaţi unul de altul şi între ei se afla o gropiţă adâncă, care se lărgea şi se micşora după cum respira. Între bărbaţi era Toko, grăsuliul Kadu, cu zâmbetul său ironic şi firavul Fagoda, cel cu privirea lungă şi melancolică. Femeile erau curioasa Ava, cu burticica mare şi sânii mici şi tari, Sakalava, mică . cu oase tari şi cu şolduri musculoase, vioaie şi sălbatică, Milava cu fruntea îngustă, cu buzele umflate şi grăsulie şi Nanuhi, cea cu nasul turtit, cu o privire care te ţintuia pe loc, cu spatele adus, tăcută dar pasionată.

Stăteam în genunchi pe două rânduri şi strângeam frunzele fragede ale plantelor de taro, pentru ca celelalte frunze, sub formă de inimă, să aibă mai mult loc de crescut. În jurul rădăcinii scormoneam pământul şi pliveam buruienele dimprejur. Soarele îmi frigea spatele şi arsura razelor o simţeam chiar şi prin cămaşa mea albă de pânză. Fetele fredonau un cântec de neînţeles, probabil compus de ele. În capul rândului nostru era Toko. Orice muncă pe care o făcea, o făcea cu multă râvnă. Aşa era el din fire. Kuda stătea îngenuncheat în faţa mea, Sudoarea îi curgea de-a lungul spatelui de culoarea scorţişoarei. La femei, cea dintâi e Muva. M-am aranjat în aşa fel, ca să fiu în acelaşi rând cu Vinava. Femeile sădiseră cu câteva luni înainte flori între plantele de taro. Găseai hibicuşi roşii ca sângele, krotoni cu frunze pestriţe, foarte iubite de indigeni, coleuşi galbeni şi foarte sclipitori, din care îşi făceau coliere la gât. Din fiecare floare pe care o atingeam zbura un fluture. Ne feream mereu, alungând zburătoarele de la urechile noastre. Era o muncă binecuvântată, în ciuda căldurii tropicale, Fetele înaintau din tufiş în tufiş cântând.

Se ridicau mereu căutând flori, Le miroseau, le atingeau cu buzele şi apoi le puneau în păr.

Kudu rumega o rădăcină de betel, scuipând zeama roşie. Nu mai puteam suporta căldura. An scos cămaşa şi am rămas gol până la brâu.

- Ia uitaţi-vă la omul roşcat ! a strigat Sakaluva. Cântecul a încetat, fetele s-au întors şi mă admirau cu ochii holbaţi.

- Credeaţi doar faţa mi-e roşie ? am întrebat eu.

- Ai ! ai !
Una după alta au alergat la mine să mă admire din faţă şi din spate. Pielea îmi era plină de pete roşii, bineînţeles din cauza călduri şi a transpiraţiei. Kuda s-a întors spre mine şi a început să râdă batjocoritor.
- Spate de porc ! a zis el.
Toko s-a simţit ofensat în locul meu şi i-a explicat că spatele roşu e semn de bogăţie şi merită toată stima.
Curioasa Ava, care era cea mai aproape de mine, şi-a întins două degete şi mi-a atins pielea pe spate.
- Ai ! ai !
Pe urmă m-a mângâiat de-a lungul spatelui cu toată palma, dar s-a dat înapoi şi şi-a retras mâna îngrozită. Nu prea era lămurită dacă acest spate era ceva frumos sau dezagreabil. Dar Milava, care de bună seamă credea că e ceva frumos, şi-a frecat umărul de spatele meu şi şi-a pus amândouă mâinile pe el. Ochii întunecaţi ai lui Nanuki au rămas ficşi, fermecaţi.. Numai Vinava, de care m-aş fi lăsat bucuros atins sau mângâiat, numai ea a rămas pe loc nemişcată. Ochii săi trimiteau fulgere pe furiş. Cu buzele întredeschise, cu sânii care se ridicau şi coborau repede, privea contrariată ...
- Vino şi tu să mă atingi, am chemat-o şi am deschis amândouă braţele. Ea a rupt frunze de taro şi mi le-a aruncat zâmbind. Acesta era un semn bun, Orice făcea ea îi stătea bine, orice mişcare a ei era numai graţie. Dacă însă m-aş fi apropiat de ea cu buzele strânse s-o sărut, ar fi crezut că vreau s-o mănânc şi ar fi început să ţipe de frică. Şi femeile au spatele roşu la voi ? a întrebat ea.
- Nu, sunt albe de tot.
- Şi ele au o fustă care le acoperă tot corpul ? a întrebat Ava.
- Da, sunt îmbrăcate până la gât.
- Şi pieptul lor nu se vede ? a întrebat curioasă
Milava.
- De obicei. nu.
- Atunci de unde se ştie dacă o fată e frumoasă sau nu ?
- Nici nu se ştie şi de multe ori te înşeli.
Milava nu înţelegea cum de puteau femeile să se îmbrace aşa de indecent.
- Şi atunci cum alăptează ? a întrebat Sakalava, ridicându-şi sânii ei mici.
- Nici nu-şi întrebuinţează pieptul pentru asemenea îndeletniciri. Cele mai multe dau copiilor lapte din sticlă.
- Şi de unde iau laptele ?
- De la animalele mari cu pete roşii
Stăteau cu palmele întinse şi cu ochii mari, miraţi.
Apoi ca şi cum ar fi fost vorbite, au început să râdă toate deodată. Chiar şi Milava cea grasă îşi bătea coapsele şi râdea. Erau convinse că minţeam.
- Şi piciorul tău e roşcat ? a întrebat Sakalava gânditoare.
- Desigur.
- Arată-l . a zis Milava şi a venit mai aproape.
Mi-am ridicat pantalonii cât am putut, până peste genunchi.
- Ai ! ai ! au strigat ele. Ochii Vinavei s-au mărit şi s-au umplut de scântei.
Fagoda cel tăcut şi melancolic a zis în sfârşit :
- Veniţi să ne odihnim şi să visăm.
Acesta era cuvântul mântuitor. Toţi au sărit în picioare scuturându-se de ţărână.
Toko a alergat şi a scos o rădăcină din pământ. A curăţat-o şi împărţind-o în bucăţele mici. Le-a dat fetelor. Era kava-kava**.**

- Ţie îţi amestec eu ! strigau toate fetele, îmbulzindu-se pe lângă mine. Numai Vinava a rămas la o parte, dar vedeam că participă cu trup şi suflet la acest concurs.

- Pentru mine să mesteci tu ! i-am spus eu.

Ea atâta aştepta şi a început mestecatul, pe când celelalte îşi arătau dinţii şi cerul gurii, ca să văd că sunt sănătoase şi nu au bube.

Kuda, Toko şi Fagoda şi-au ales şi ei câte o fată să le mestece rădăcina. Cele care nu primiseră nici un băiat s-au trântit triste la pământ şi mestecau numai pentru ele.

Când bărbatul alegea o fată ca să-i mestece rădăcina, însemna că tot timpul cât ţine vraja acestei rădăcini , voia să viseze cu avea fată. E un fel de opium. Dar dacă bărbatul nu voia să viseze cu fata aleasă, înseamnă că fata în timp ce mesteca se gândise la alt bărbat, ceea ce e mare ofensă. Vinava a terminat cu mestecatul. Cu o privire voalată şi cu o graţie de nedescris mi-a întins coaja de cocos în care scuipase zeama de kava. I-a adăugat lapte de cocos şi s-a oprit la câţiva paşi de mine.

Am înghiţit băutura pregătită astfel. Era pentru prima oară, dar o făceam de dragul ei. Băutura avea gust de apă cu săpun, puţin dulce.

Ne-am culcat pe spate cu braţele sub cap, cu genunchii ridicaţi. Una după alta fetele închideau pleoapele şi se dăruiau somnului, cu un zâmbet ciudat, satisfăcut.

Atunci Vinava, pe care o vedeam bine de la locul meu, s-a ridicat de pe pământ şi a început să se clatine încoace şi încolo. Era aşa de mlădioasă, cu corpul ei de o rotunjime impecabilă ! Mi-a zâmbit şi mi-a făcut semn cu braţele desfăcute. M-a ridicat şi m-a purtat pe braţe cu un zâmbet triumfător, iar celelalte dansau în jurul meu. Braţul ei plin îmi înconjura gâtul. În văzduh auzeam un concert de ciripit îmbătător. Miresme dulci şi răcoroase s-au aşezat pe faţa mea. Şi apoi n-am mai ştiut nimic.

M-am trezit cu o greaţă grozavă, cu o mare durere de cap şi înţepături în muşchi. Umbra grea coborâse. Probabil că trecuseră ceasuri bune de atunci. Ceilalţi asudau deja la munca lor. Numai Milava, care poate mestecase o porţie dublă, mai dormea. Când m-am apropiat de locul meu cu paşi nesiguri, ceilalţi s-au ridicat şi au început să râdă.

Când ne-am dus acasă am făcut un foc mare şi am mâncat, iar tinerii au început să se retragă pentru a se odihni în casa publică. Toko, Kadu şi Fagoda şi-au ales câte o fată, fiecare pe aceea care-i mestecase kava-kava. Vinava şedea singuratică, de parcă ar fi aşteptat pe cineva, pe când ceilalţi ne priveau cu înţeles, când pe ea, când pe mine. M-am aşezat lângă ea şi i-am prins sânul în palme, având dreptul la aceasta după părerea mea. Trupul meu s-a cutremurat, dar n-a făcut nici o mişcare la mângâierea mea. Atunci s-a apropiat de noi un vlăjgan care era cunoscut sub numele de „Vânătorul cel mare" şi s-a oprit în faţa ei privind-o.

M-am ridicat s-o petrec spre casa publică, dar el mi-a barat drumul şi apucând-o pe Vinava de braţ a împins-o înaintea lui.

Nu puteam admite însă să-şi bată joc de mine şi am păşit înainte. Atunci tinerii au fugit spre uşă şi m-au oprit cu priviri ameninţătoare. Toko s-a apropiat de mine, mi-a atins braţul şi mi-a spus cu multă seriozitate :

- Un străin n-are voie să doarmă în casa publică.

- Eram dezamăgit. M–am întors la Tongo furios din cauza acestei „legi sociale" care-mi răpea pentru a doua oară fata pe care mi-o alesesem.

VI. DANSUL DE SĂRBĂTOARE

Într-o noapte întunecoasă, Tongo, Toko şi cu mine eram pe mare la pescuit. Peştele zburător era mâncarea favorită a regelui. M-am hotărât să-i plătesc un impozit domnesc. Asta o făceam cu un anumit scop.

În timp ce Tongu vâslea, Toko şi cu mine învârteam făcliile noastre de bambuşi deasupra apei. Peştele zburător văzând lumina. Se ridica la suprafaţa apei cu ochii bulbucaţi. Cu ajutorul aripilor zbura şi intra de-a dreptul în lumina roşie fumegândă. Noi stăteam la pândă cu cuţitele şi-i străpungeam în aer. Nu scăpa nici unul, dar erau prea mulţi ca să-i putem vâna pe toţi.

A doua zi dimineaţa am căutat iar prin geamantanul meu, alegând o umbrelă veche şi o pălărie de pai pentru maiestatea sa. Îmi băteam capul ce aş fi putut să-i duc lui Vahuja, care era urechea regelui şi trebuia să-l câştig pentru mine. În sfârşit, am găsit o pereche de ochelari, de-ai unchiului meu din Java. Ştiam că ministrul era miop şi era mare lucru să-i redau vederea din tinereţe.

După masă ne-am prezentat toţi trei în faţa palatului regal. Toko ducea impozitul, iar Togu darurile mele într-un coş.

Vahuja ne observase înaintea tuturor. Instinctul, sau poate auzise de pescuitul nostru din noaptea trecută. Bătrânul a coborât de pe terasă. A venit înspre noi cu paşii lui şovăitori şi ne-a condus în umbra pizangilor, aşa că de sus din castel nu puteam fi văzuţi. L-am salutat şi i-am comunicat că scopul venirii noastre era plata impozitului către rege. El a aruncat o ochire spre coş şi şi-a mişcat bărbia. Atunci am scos ochelarii, întrebându-l dacă îmi îngăduie să-i dau vederea din tinereţe.. I-am pus ochelarii pe nas ca să-i arăt modul de întrebuinţare. El i-a apucat cu grijă, i-a mirosit şi s-a îngrozit când a atins sticla.

Asta e apă pietrificată ! i-am zis eu, dându-i o explicaţie oarecare.

Tremura de emoţie. Toko şi Tongu văzându-l cu ochelarii pe nas, şi s-au dat înapoi. Vahuja s-a uitat în văzduh cu gura căscată, dar nu vedea nimic.

- Ceaţă ! a zis el făcând o mutră nemulţumită.

Atunci i-am pus mâna mea înaintea ochilor, a văzut-o şi deodată gura i s-a deschis de la o ureche la alta. A încercat încă o dată experienţa cu o frunză de pizang, care-i atârna în faţa nasului. Acelaşi rezultat miraculos. S-a uitat şi la barba lui Tongu, Era minunat !

- Vrăjitorie, a mormăit el demn, apoi a scos ochelarii i-a învârtit şi le-a pipăit sticlele. Pe urmă mi-a întins urechea dreaptă, ca de obicei când dădea audienţă.

- Ce doreşti de la mine, bărbat alb ? a întrebat el cu glas plângăreţ. Căci era un diplomat viclean.

- Vahuja, tu om mare şi înţelept, care eşti urechea marelui rege ! am început eu de la reţeta primită de la Tongu.

- Vrei soţie ? m-a întrerupt el nerăbdător.

Am uitat toată reţeta protocolară şi i-am spus că şi eu sunt tânăr ca şi ceilalţi, dar cum să-mi cumpăr soţie din tribul puternic al mahurilor, dacă n-am voie să fac probă ca ceilalţi. Şi deoarece acum plătesc un impozit regesc, el, Vahuja, să-mi facă serviciul de a îndrepta bunăvoinţa regelui asupra mea, ca spre unul care vrea să trăiască pe insula aceasta fericită şi să-mi spună dorinţa regelui, cerând pentru mine aceleaşi drepturi pe care le are şi ultimul bărbat din acest sat.

Vahuja şi-a mişcat din nou bărbia, şi-a scărpinat urechile păroase şi a murmurat sunete neînţelese. Chestiunea aceasta i-a pus în mişcare toată maşinăria diplomatică.

Tongu a intervenit umil şi a spus că toată ograda lui plină de găini îi stă la dispoziţie lui Vahuja, dacă acesta ar vrea să intervină pentru mine.

Vahuja a făcut, supărat, semn să tacă. Apoi mi s-a adresat pipăindu-mi îmbrăcămintea.

- Bărbat alb, a spus el mustrător, de ce îţi ascunzi pielea sub haina aceasta care te acoperă ?

- Fiecare bărbat alb se îmbracă în felul acesta.

- Tu vrei să faci parte dintr-ai noştri şi te îmbraci ca o broască ţestoasă.

L-am ascultat ruşinat.
- Un mahura cinstit nu-şi ascunde pielea.
- Atunci depun şi eu haina mea, oh, Vahuja, tu mare înţelept ...
Bătrânul diplomat nu era pregătit la un asemenea răspuns. Îi era cam neplăcută acceptarea mea.
- Se zice că ai un spate roşu şi rece ca de porc, a spus el plângăreţ.
I-am răspuns că aşa m-am născut şi că un bărbat cinstit trebuie să fie mândru de pielea lui.
Dar Vahuja părea că n-aude.
- Bărbat mahura cu piele roşe nu există. A zis el ironic. Roşul ascunde ceva rău.
Când a văzut că-mi pierd răbdarea şi-a adus aminte de ochelari şi mi-a şoptit :
- Dar ceea ce nu ţi-a dat tata şi mama ta vei putea căpăta de la pământ.
Nu înţelegeam. Din fericire Tongu mi-a venit în ajutor :
- Te vei unge cu pământ negru, a zis el vesel şi vei fi ca un rege.
E un fel de pământ marga, care conţine fier şi indigenii îl numesc „pământ negru". Vahuja ne-a întors spatele El îşi spusese părerea şi nu mai voia să ştie de noi. Era un rezultat destul de slab. Nu, nu mă las uns, să fiu batjocura tuturor !
Când regele s-a uitat la comorile noastre, a devenit nespus de satisfăcut. Şi-a pus pe cap pălăria de pai, a deschis umbrela şi a ţinut-o deasupra capului tot timpul cât a ţinut audienţa. Curtea fremăta de mulţumire. În uşă se îmbulzeau, femeile şi copiii, strigând ai ! ai ! ai !
Regele ne-a adus la cunoştinţă, ceea ce noi ştiam şi tocmai de aceea alesesem ziua aceasta, că seara va fi o serbare mare în onoarea gardului de bambus, care fusese terminat şi înconjura parcul de cocoşi ai regelui. Am fost invitaţi toţi trei la serbare. Ni s-a servit vin de palmier şi nuci de cocos. Nu peste mult timp l-am văzut pe Vahuja apropiindu-se cu ochelarii pe nas, ca să se sfătuiască cu regele, care abia asculta.
În aşteptarea serbării am hoinărit prin parc, Din sat soseau dansatoarele , aducând buchete de flori proapăt culese. Ele erau împodobite cu tot felul de bijuterii pe care le oferă natura.
Am salutat-o pe Vinava, care trăia cu imaginea mea în suflet. Ea şi-a coborât pleoapele ca să nu-i văd strălucirea ochilor. Erau şi celelalte fete pe care le cunoşteam de la plantaţie. Ele au dispărut în dosul reşedinţei regale. Acolo şedea prima regină şi supraveghea împodobirea fetelor. În faţa ei, coji de cocos pline de vopsele galbene, roşii, albastre, ce serveau drept cosmetice.
Fetele îşi împodobeau capul cu flori, îşi puneau brăţări. Se înclinau, se învârteau, se ajutau unele pe altele, vorbeau, ciripeau, ţipau, glumeau, se zbenguiau.
Regina le chema după nume una după alta. Cu o mână sigură, le vopsea pe spate, pe piept, pe gât şi braţe fel de fel de figuri, după frumuseţea şi personalitatea fiecăreia. Unele zâmbeau mulţumite, altele erau supărate. Se întâmpla chiar ca una să înceapă să se înfurie, bătând din picioare. Dar regina nu dădea nici o atenţie furiei sale. Cine era gata primea un ghiont în spate şi alta urma la rând.
Am văzut cum una dintre ele, în spatele reginei, şi-a şters vopseaua încă uscată şi cu ajutorul prietenei sale şi-a zugrăvit pe spate nişte stele sclipitoare. Milava, pe care o credeam blândă, a făcut o scenă oribilă. Am aflat că era grozav de vanitoasă. Voia pe fiecare piept un soare strălucitor. Atunci răbdarea reginei a luat sfârşit. S-a sculat cu demnitate şi i-a dat o lovitură cu piciorul, încât Milava a căzut. Celelalte fete râdeau, iar Milava se tăvălea în iarbă, urlând şi bătând aerul cu picioarele.
Noi stăteam în spatele gardului de bambus şi priveam printre crăpături. Când regina s-a sculat să-şi controleze opera înfăptuită, noi am luat-o la fugă.

După ce toţi musafirii cu barbă şi femeile s-au aşezat în cerc la locul tamman, locul rezervat pentru dans, iar muzicanţii regelui s-au înşiruit la mijloc cu tobele lor de aiva, au apărut şi fetele perechi-perechi cu un buchet mare de flori în mâna dreaptă. Le-au întâmpinat strigăte de „ai ! ai !", iar mamele se uitau cu mândrie la fetele lor. Pe urmă a început dansul. Fetele au format două cercuri în mijlocul terenului, s-au pus în genunchi şi deodată, ca la o poruncă, au început să-şi clatine în jur partea de sus a corpului, făcând mişcări graţioase. Tobele sunau şi fetele
au început să cânte monoton şi încet un cântec

Repetau mereu cântecul acela fără sens, care dimpreună cu sunetele tobelor deveneau din ce în ce mai repezi. Fetele săltau după tact, în cerc, iar fiecare cerc dansa în sens invers. Apoi, cu un ţipăt scurt au sărit în picioare, fugind înainte şi înapoi şi oprindu-se, îşi aruncau picioarele rotunde, musculoase, în toate direcţiile. Braţele le întindeau în sus, astfel ca buchetele de flori să le cadă pe cap, ca o diademă de pene. S-a văzut o mişcare de braţe şi picioare, fără să fi putut deosebi precis dansatoare de dansatoare.

Dansul acesta m-a zăpăcit cu totul. Ameţisem. Indigenii erau încântaţi, înnebuniţi. Toţi cântau împreună cu fetele. Bătrânele se mişcau şi ele cu şoldurile lor anchilozate, încât sânii lor plaţi şi lungi loveau burţile supte. Bărbaţii bătrâni, urâţi, reumatici, îşi legănau capul după tact, cântând cu ochii holbaţi, cu pieptul tremurând de emoţie.

Chiar şi regele, cu pălăria de pai pe cap şi cu umbrela deschisă, îşi legăna cărnurile şi părea tare fericit.

Tongu şi Toko erau şi ei luaţi de curentul extazului.. Atunci m-a cuprins şi pe mine, fără voia mea, nebunia ceasta a dansului. Îmi simţeam sângele zvâcnind în gât, respiraţia îmi era scurtă şi repede. Picioarele îmi tremurau sub mine. La urmă am devenit şi eu inconştient ca şi ceilalţi.

Deodată un ţipăt scurt, monoton, a ieşit din toate gâturile femeilor, un strigăt monoton şi tare sălbatic. L-am simţit în oase şi în măduvă. Îl aud şi acum, Ţipătul a murit într-un urlet plângăreţ, lung, de parcă venea de la câinii înfometaţi. Asta m-a trezit din toropeală. Când ochii mei s-au limpezit, fetele erau culcate jos grămadă,obosite, gemând, pe jumătate moarte, cu zvâcniri violente în trup. Apoi au amorţit, ca o grămadă de fiinţe moarte.

Bărbaţii neînsuraţi au fugit la ele. Fiecare şi-a ales fata care-i aparţinea. Numai câteva, între care şi Vinava, au rămas singure. În starea sufletească în care mă aflam eram gata-gata să provoc un scandal voind să fug la ea s-o iau în braţe. Totuşi. M-am abţinut. Dar când m-am ridicat cu Tongu şi cu ceilalţi bărboşi, văzând cum bărbaţii îşi duceau fetele la ţărmul oceanului, cum le ajutau să-şi scoată fusta de foi de bambus, cum le curăţau de podoabele rămase, de flori şi bijuterii, cum le îmbăiau ca să le readucă la viaţă, când am văzut că Vinava trebuia să şi le facă toate astea singură, m-am hotărât să primesc sfatul lui Vahuja şi să mă vopsesc cu pământ negru, ca să devin şi eu ca orice bărbat cinstit din tribul Mahura.

VI. DRAGOSTE LIBERĂ

Devenisem cetăţeanul satului Mahura. Am plătit impozit pentru rege, iau parte la munca holteilor şi dorm în casa publică. Vinava nu mai poate să-mi refuze nimic de când pielea mea e brună ca şi a lor şi port un şorţuleţ roşu în faţă.

Tongu are grijă sâ nu fiu lipsit de nici un drept sau avantaj ce li se cuvin celorlalţi din tribul Mahura. Sunt băieţi care nu mă văd cu ochi buni pe mine, intrusul, şi-şi bat joc de pielea mea care nu rezistă la ploaie şi trebuie reînnoită din când în când. Vor să formeze un klikk în contra mea. Femeile sunt însă de partea mea şi-mi iau apărarea. Toko, ca întotdeauna, e prietenul meu cel mai devotat şi mă

urmează peste tot, doarme cât mai aproape de mine, ceea ce e neplăcut, căci se mişcă mereu şi se agită în somn.

În casa publică locurile nu sunt fixate, Fiecare îşi are rogojina lui. Când vine seara îţi cauţi loc de dormit în podul casei de bambuşi. În jurul uşii, înainte de a ne culca, e mereu zarvă enormă şi îmbulzeală. E vorba ca fiecare să ocupe un loc cât mai bun pemtru dormit, unde să nu fie expus la loviturile vecinului, Eu mă aşezam mereu lângă uşă, lipit de perete, căci căldura era insuportabilă. Ceilalţi, dimpotrivă, căutau locurile cele mai dosnice.

E uimitor cât de uşor te înţelegi cu femeile. N-am văzut nici o bătaie şi nici o ceartă din cauza lor. Bărbaţi sau femei, toţi se gândesc numai la ei înşişi. Schimbul nu-i aşa de frecvent precum s-ar crede, Alegerea are loc de obicei imediat ce fata a fost declarată majoră şi îşi face intrarea în casa publică Atunci, la masa de seară, toţi băieţii se îmbulzesc pe lângă ea, până ce-şi alege unul dintre ei. Apoi se aşează lângă el la foc, iar ceilalţi se retrag discret. Alegerea s-a făcut. Ea doarme cu cel ales. Dacă această legătură duce la o dragoste trainică şi bărbatul se teme să n-o piardă, ivindu-se un concurent mai chipeş ca el, se grăbeşte să cumpere fata de la tatăl ei. Deci o ia de nevastă. Atunci adio casă publică, unde fiecare are aceleaşi drepturi. Se întâmplă ca unul sau altul să nu corespundă şi atunci legătura s-a rupt şi fata descoperă că bărbatul nu vrea sau nu poate să plătească preţul la care ea trebuie să ţină morţiş datorită rangului familiei sale.. Atunci ea îşi caută un alt bărbat, mai bun platnic. Asta se face repede şi fără complicaţii. Într-o seară,la masă, fata întoarce spatele iubitului şi se aşează lângă acela pe care şi l-a ales, fie că-i place, fie că l-a socotit pe unul capabil să plătească preţul cerut.

În cazul că acesta are aceleaşi sentimente faţă de ea, va găsi repede ocazia să-i atingă sânul, Dacă nu, atunci se scoală şi îşi caută alt loc. Femeia rămâne bosumflată, rupe nervoasă iarbă şi mârâie. Asta e tot. Dar îşi găseşte repede un altul. Se întâmplă însă ca fata să ţină mult la băiatul care a părăsit-o, fără să se intereseze dacă acesta poate sau nu s-o cumpere, Atunci dacă băiatul nu-i dibaci să-şi caute repede altă fată, pe care o poate cumpăra cu mijloacele sale, se produce inevitabil o legătură ilegitimă, care atrage cu sine consecinţe grave.

O vreme, mai merge, dar într-o bună zi tatăl fetei devine nerăbdător şi-l înştiinţează că nu mai vrea să aştepte, iar fata, vrând, nevrând trebuie să aleagă. Uneori însă lucrul nu merge aşa de uşor. Cunosc un caz, Toko mi l-a povestit, când fata a jucat o întreagă comedie. Se părea că ar fi dat drumul iubitului şi ar fi ales un altul, dar asta o făcea numai ca să-i fie pe plac tatălui ei. Cel de al doilea bărbat nu era decât un mire fals, pe care perechea îndrăgostită l-a convins să joace pe alesul în faţa lumii. Noaptea însă fata dormea tot cu iubitul, căci ceea ce se întâmplă între pereţii casei publice nu interesează pe nimeni.. Toţi sunt solidari şi nu povestesc niciodată nimic.

Aşa au dus-o o vreme până când al doilea ales a fost chemat de tatăl fetei şi forţat să se decidă. Băiatul a refuzat şi fata îndemnată să-şi aleagă altul. Fata, supusă, a ales un al treilea mire, dar tot fals, iar în casa publică fata dormea tot cu primul ei iubit.

Astfel a continuat jocul acesta până când tatăl a văzut că fata nu era atât de preţuită precum crezuse el. După un interogatoriu chinuitor care s-a terminat cu bătaie, tatăl s-a hotărât să reducă preţul fetei şi a dat de ştire tuturor despre această reducere.

A trecut iar o vreme. Bătrânul s-a apropiat el însuşi de primul candidat sărac, unicul care avea intenţii serioase. Acesta a rămas cinstit la prima lui ofertă. În sfârşit au devenit soţ şi soţie şi Toko spune că sunt foarte fericiţi. Astfel de cazuri sunt rare, dar de obicei totul se aranjează limpede şi deschis.

Iubirea lor nu e sălbatică, animalică, precum cred mulţi şi precum credeam şi eu înainte de a-i cunoaşte pe aceşti insulari, pe care îi numim cu atâta superficialitate „sălbatici”.

*

Când într-o seară ne întorceam de la munca câmpului şi treceam prin faţa colibelor din afara satului, Vinava s-a oprit şi a rămas ascultând. Eu nu auzeam nimic, dar ea mi-a cuprins braţul şi mi-a arătat în sus, spre frunzişul unui arbore de pâine ce se afla lângă locuinţa tatălui său, unde-şi petrecuse copilăria. Ceilalţi şi-au continuat drumul, iar Vinava a început să strige plângând :

- Beva mea, beva !

Nu vedeam nimic. Fata s-a îndreptat spre colibă târându-mă şi pe mine, de parcă voia să-mi arate ceva.. Tot uitându-se îndărăt la copac, scotea din gât un sunet ca de porumbel, specific indigenilor. Atunci deodată a trecut în văzduh ceva ca o săgeată şi de pe o ramură a zburat un câine zburător cu aripile întinse. La jumătatea drumului s-a prins de o altă ramură, sus. Fata şi-a deschis amândouă braţele spre animal. Şi-a aruncat capul pe spate şi i-a vorbit dulce, chemându-l ca pe un copil. Animalul stătea cu capul lui în jos şi mă privea cu ochii lui cuminţi. Îţi mişca gura şi deschidea gura arătându-mi colţii lui albi,. Fata mi-a spus să mă dau puţin la o parte. Iar când m-am retras s-a aşezat pe umărul ei, bătând fericit din aripi. Vinava râdea bucuroasă, a luat animalul şi l-a strâns la piept. Apoi a scos din coşul ei o banană. A pus animalul pe fusta ei şi a lăsat să i se vâre între sâni. . După aceea i-a dat să mănânce banana. El a apucat-o cu colţii săi ascuţiţi şi ţinând-o printre dinţi, s-a apropiat de gura fetii ca să poată muşca şi ea. Fiecare mânca din partea opusă a fructului, până ce dinţii lor s-au întâlnit. Atunci fata l-a apucat. L-a azvârlit în văzduh ca pe o minge şi a sărit în picioare. Animalul a zburat pe lângă ea şi fata s-a întins ca să-l apuce cu măna de aripi. Când m-am apropiat animalul a zburat în sus şi n-a mai voit să coboare.

- E supărat pe tine, a zis fata tristă şi s-a uitat posomorâtă la mine.

Am pornit la drum, Vinava s-a mai întors de vreo câteva ori şi-l striga.

- E supărat pe tine, căci din cauza ta l-am uitat, a zis ea tristă şi toată seara a fost foarte tăcută. De atunci e supărată pe mine, Poate fiindcă observase câini zburători, care pentru indigeni sunt animale sfinte. Dar în ochii mei nu era decât un liliac uriaş şi nu putusem să-mi ascund scârba când nasul animalului atinsese buzele ei. Când i-am povestit lui Tongu acest lucru, a spus că nu-i ceva neobişnuit ca fetele tinere care găsesc pui părăsiţi de mama lor să-i păstreze în apropierea casei până ce se fac mari, Animalul le recunoaşte toată viaţa şi vine la chemarea lor.

VIII. DIN NOU ÎNDRĂGOSTIT

Toko a venit cu o noutate, regele a dat o mare serbare.

- Cu ce prilej ?

- Declarare de majoră, Fata lui cea mai mică a primit fustă. Ieri a părăsit casa femeilor, apoi au tatuat-o şi i-au vopsit dinţii cu brun. O cheamă Ali şi diseară o aduc la noi, în casa publică.

Ne gândim la fata tânără care de acum va trăi cu noi. Ne aranjăm penele, ne ridicăm umerii şi ne privim bănuitori. Fiecare vrea să-şi ocupe un loc mai mare, ca să mai rămână spaţiu liber lângă el. Fetele sunt indispuse. Fiecare are o mutră acră, de teamă şi grijă.

Sus, printre ultimele colibe a apărut o piele strălucitoare bronzată şi doi sâni minunaţi. O recunosc, e făptura cea mică, fermecătoare, care mă privise la prima mea audienţă şi pe care mama ei o alungase fiindcă îmi făcuse semne şi-mi zâmbise.

Fata, foarte emoţionată, cu capul întors, cu mâinile la spate. înaintează între Vahuja, cu ochelarii pe nas, şi o femeie mai în vârstă, mama ei.
Şorţuleţul, cu care nu era obişnuită, îi împiedica mersul. Când a fost mai aproape şi a văzut că toţi ochii o privesc numai pe ea, şi-a desfăcut buzele într-un zâmbet blând, ca să-şi arate podoaba majoratului, dinţii vopsiţi.

- Ai. Ai ! se auzea din partea bărbaţilor, iar femeile se agitau nervoase.

Capul ei avea forma cea mai frumoasă, o formă impecabilă. Ovală, cu un păr des, scurt, cu bucle rotunde şi mici, care îi înconjurau tâmplele. Urechile erau mici şi rotunde, lipite de cap. Sprâncenele fine. O arcadă deschisă deasupra ochilor sclipitori, plină de viaţă şi de aşteptare. Pe gât, un lanţ dublu de scoici, care servesc în insulele din Micronezia drept monedă.

Fata era frumoasă şi ar fi fost oriunde. Era ciudat că şi din ochii indigenilor sclipea recunoaşterea frumuseţii, cu toate că gusturile lor diferă complet de cele ale europenilor. Fata era grozav de măgulită. De atâta admiraţie a început să râdă ca un copil drăgălaş. Încet, încet bărbaţii s-au ridicat şi au format în jurul ei un cerc. Unul i-a admirat braţul, altul îl pipăia şi-i admira tăria.

- Ai, ai ! se auzea necontenit, iar Ali îşi arăta mereu dinţii, fiind convinsă că aceasta era podoaba cea mai de preţ.

Kuda şi-a pus mâna pe spatele ei. Voia să se convingă dacă are pielea catifelată. O femeie i-a pipăit şorţuleţul, admirându-i buna lui calitate. Şi când Ali supărând-o fusta strâmtă, a făcut o mişcare bruscă, ca să o rupă şi să rămână goală ca mai înainte, când nu era decât o copilă, toţi au început să râdă. Ea însăşi râdea, pe când mama ei i-a dat peste mănă şi i-a aranjat fusta fiicei sale la loc.

Cu cât o priveam mai mult, cu atât îmi părea mai frumoasă. În comparaţie cu ea, Vinava e bătrână şi urâtă. De altfel, de la întâmplarea cu câinele zburător nu mă prea suferea. Vedeam că va rămânea la mine numai până îşi va găsi altul. Ea însăşi simţea că e pe cale de a mă pierde şi sufla nervoasă, ca o pisică gata de atac.

Privirea strălucitoare a lui Ali s-a oprit asupra mea. Ochii i s-au mărit şi gura i-a rămas întredeschisă. M-a recunoscut. Numai că pe atunci eram roşcat şi ridicol. Şi unde-i lumina aceea albă pe care o purtasem atunci ? Acum vedea că am pielea cinstită, brună de mahura, cu un şorţ roşu demn de invidiat.

Atenţia ce mi-a arătat-o i-a indispus pe ceilalţi. Kuda s-a pus în faţa mea ca să-l privească pe el, însă fata s-a ferit şi venind la mine, m-a întrebat ?

- Tu eşti acela care mi-a făcut semn în casa regelui ?

- Eu ! am răspuns eu şi sunt mândru de favoarea ce mi-ai arătat.

Apoi m-a privit cercetător de sus ţi până jos, m-a atins uşor cu un deget şi m-a întrebat :

- Ai primit altă piele ?

- E numai pământ negru, s-au grăbit ceilalţi să o lămurească foarte ironici. Dar când au văzut puşca mea ameninţătoare în mâinile lui Tongu, au tăcut.

- Ai, ai ! a zis fata şi cu un zâmbet nesigur s-a dat îndărăt.

Eu îmi dădeam silinţa ca să-i fiu pe plac, îmi încordam muşchii, i-am cântat un cântec european, ceea ce ştiu că le face mare plăcere. Ceilalţi au început şi ei să cânte, zbierând, dar Ali nu mă asculta decât pe mine. şi am văzut că privirea şi zâmbetul său nu sunt decât pentru mine. M-am hotărât ferm să o cuceresc şi m-am dat de vreo câteva ori peste cap, ceea ce nici un indigen nu putea să facă. Prima oară s-a speriat, dar când m-am oprit din nou în faţa ei, în picioare, râzând, atunci a strigat ai, ai ! şi n-a mai avut nici o privire pentru ceilalţi.

Ne-am aşezat la masă. Fiecare şi-a primit raţia de pâine coaptă cu lapte de cocos. Însă nimeni nu vrea să se aşeze cel dintâi. Fiecare se îmbulzeşte în jurul lui Ali aşteptând clipa cea mai însemnată. Se ştia că trebuie să se aşeze lângă bărbatul lângă

care ar dori să doarmă. Deoarece Ali e fata regelui, mama sa şi Vahuja, ministrul, aşteptau să vadă alegerea.

Pricepeam destul de bine micul orgoliu femeiesc şi ştiam că trebuie să rămân modest la o parte. Şi atitudinea mea s-a adeverit ca fiind cea mai potrivită. Fata s-a mirat mai întâi, puţin cam ofensată, căci eram singurul care nu mă îmbulzeam în apropierea ei, dar când a văzut că mă uit zâmbind în ochii săi, şi îi fac semn ca atunci la curtea regelui, m-a priceput. Mi-a răspuns la semn, i-a alungat pe ceilalţi din jurul ei şi s-a aşezat lângă mine. spri

Vahuja părea de acord cu alegerea fetii. Probabil că mai târziu va veni să ceară ceva, susţinând că alegerea aceasta se datorează numai influenţei lui.

Ceilalţi s-au liniştit. Nu mai era nimic de făcut. Vinava însă, în ciuda indiferenţei cu care se purtase de câteva săptămâni faţă de mine, era adânc jignită. Respira agitat, era furioasă şi deodată, fără să spună ceva, s-a aşezat lângă Toko, privindu-mă pe furiş, voind să-mi arate că şi-a ales un succesor. Toko era nervos, nu fiindcă Vinava nu i-ar fi plăcut, din contă, dar nu voia să mă supere pe mine. M-a privit întrebător şi i-am făcut un semn zâmbind. El a înţeles. Vinava însă era dezamăgită.

Noaptea ce a urmat mi-e cu neputinţă să o descriu. A fost minunată. Emoţionantă, ridicolă, veselă, stranie, plină de lacrimi, plină de voluptate, de blândeţe, de iubire, o adevărată feerie, Mă mulţumesc să vă povestesc începutul. Când ne-am îndreptat spre casa publică unde Ali intra pentru prima oară, ca să-i fac plăcere i-am admirat tatuajul, un soare sclipitor desenat pe pântece. Era fericită că-mi place şi mi-a spus că asta ce văd eu nu e nimic.

- Nu, ia priveşte aici !

Şi fără o fărâmă de ruşine, cu multă plăcere, ca şi când o europeană şi-ar arăta rochia nouă unui bărbat, şi-a smuls fusta ca să văd o pictură de linii care o înconjurau şi se terminau în diguri artistice pe şolduri, Era adorabilă în naivitatea ei. Era aşa de mândră. Îşi pipăia tatuajul cu mâna şi zâmbea. Observam că se aşteptase la o mai mare admiraţie din partea mea.

IX. GELOZIE ŞI GÂNDURI DE ÎNSURĂTOARE

Ali şi cu mine eram fericiţi. Adormea în braţele mele şi se trezea tot acolo, la răsăritul soarelui,. Mă urma ca o umbră şi avea grijă de mine să nu mi se întâmple ceva. De multe ori îmi prindea braţul şi mă lua din locul unde voiam să mă odihnesc sub umbra unui copac, zicând că în frunzişul pomului acela sălăşluiesc spirite rele. Dacă râdeam de ea, îmi arăta un oarecare semn convingător.

Într-o seară când priveam amândoi bolta înstelată şi ne uitam cum cad stelele, Ali a ţipat şi s-a lipit de mine tremurând de frică. Mai târziu am aflat că căderea stelelor înseamnă coborârea unui spirit rău de pe cer pe pământ, pentru a lua pe cineva pe care şi l-a ales.

Dacă Ali punea mâna pe ceva frumos şi gustos, îmi dădea mie mai întâi şi nu primea nimic până nu reţineam partea cea mai mare. Ochii ei sclipeau de bucurie dacă mă vedea mulţumit şi i se umpleau de lacrimi dacă mă vedeau îngândurat.

De câte ori stăteam de vorbă cu altă fată, buzele ei i se strângeau de ciudă. Aflase încă din prima zi că locul gol aparţinuse Vinavei. Între ele două era o mânie tăcută, comică. Numai teama de mine le reţinea să nu se bată. De obicei Vinava o necăjea. Ea se aşeza cât mai aproape de mine la foc şi atunci mă trăgea spre ea şi mă mânca din ochi, mormăind sunete misterioase, despre care Ali credea că au un anumit sens. Ali bătea din picioare de necaz, pe urmă îmi acoperea ochii în timp ce o blestema pe Vinava şi-i spunea că se va duce la vrăjitoare s-o facă stearpă, ca nici un bărbat să n-

o iubească şi să n-o dorească şi tot restul vieţii să şi-l petreacă fără bucurii, ca o văduvă.

Când ajungeau la acest punct culminant, Vinava îşi dădea seama şi înceta jocul. Iar apoi, vreo câteva zile de-a rândul, avea grijă să nu lase în urma ei vreun rest de mâncare, să nu scuipe, să nu lase nici o urmă, ca Ali să nu aibă ce duce la vrăjitoare.

Ali era tristă pentru că din cauza rangului ei domnesc nu putea lua parte la nici un fel de muncă. Avea însă dreptul să culeagă fructe, dar nu putea săpa sau sădi. Nu putea să ia parte nici la pescuitul tatloiului, un peşte mic şi sclipitor, pescuit la care pot lua parte şi femei.

Vinava mergea lângă mine. iar în cealaltă parte erau Kuda şi Milava.. Toţi erau bine dispuşi, bucuroşi de comoara bogată pe care o aveam. Vinava a luat două mici mua-mua, un fel de castravete de mare şi mi-a întins unul. Kuda şi ceilalţi zâmbeau cu înţeles şi aşteptau încordaţi să vadă dacă îi voi mânca. Eu mâncasem aceşti castraveţi în Java şi în China, unde treceau drept delicatese. Chinezii îi fierb , apoi îi afumă sau prăjesc, Dar indigenii din insule îi mănâncă cruzi ca pe stridii, M-am uitat cam bănuitor la castravete, dar m-am stăpânit şi l-am pus în gură. În acelaşi timp a înghiţit şi Vinava pe al ei, mormăind ceva. Kuda Milava şi ceilalţi râdeau ca de o glumă bună.

Vinava s-a alipit de mine cu faţa încântată, luând pe ceilalţi de martori.

- Aţi văzut că l-a mâncat ?

- Am văzut ! răspundeau ceilalţi în culmea satisfacţiei, pe care n-o înţelegeam.

Seara când şedeam toţi în jurul focului, cu Ali lângă mine şi Vinava în faţa mea, Vinava a spus :

- Pământul negru, aceasta era porecla mea, a mâncat azi mua-mua cu mine !

- E o minciună ! a ţipat ca ieşită din minţi Ali şi mi-a prins braţul.

- Aţi văzut sau nu ? a întrebat Vinava cu glas indiferent, mişcându-şi şi strângându-şi buzele.

- Am văzut ! au răspuns martorii. Ea a luat unul şi l-a mâncat, iar pe celălalt l-a mâncat el.

- Şi i-a plăcut, a adăugat Kuda privind-o ironic pe Ali.

- Minţiţi ! Minţiţi ! a zbierat Ali.

- Desigur că am mâncat dacă aţi mâncat şi voi ! am zis eu desprinzându-mă din strânsoarea ei.

Ali m-a lăsat, faţa i s-a schimonosit, s-a prăbuşit în nisip urlând şi văitându-se. Am alergat la ea s-o potolesc, dar n-am putut afla ce crimă am înfăptuit.

- Să moară şi să mori şi tu ! Să moară şi să mori şi tu ! a repetat ea.

În sfârşit, Toko m-a ajutat şi am dus-o împreună în spatele casei publice, unde ceilalţi nu ne puteau vedea şi auzi. Am alintat-o ca pe un copil, promiţându-i soarele luna, lanţurile lumii întregi şi i-am făgăduit să mă duc la vrăjitor şi să-l rog să vrăjească de moarte pe Vinava. Dar supărarea i se transformase într-un plâns prelung şi disperat.

Toko s-a uitat la mine cu grijă. L-am întrebat ce sens avea toată comedia asta. El mi-a explicat că mua-mua, ca şi castravetele de mare, e folosit ca farmec pentru dragoste. Femeia care îl convinge pe un bărbat să mănânce mua-mua va deveni stăpâna nelimitată a sentimentelor lui şi-l va putea împiedica prin gândul ei ca acesta să-şi împartă dragostea cu alta.

Am început să râd şi nu mă puteam opri. Ali s-a sculat şi m-a privit înciudată şi fiind obişnuită să se acomodeze întocmai sentimentelor mele, a sfârşit prin a izbucni şi ea în râs. Am încercat să o conving că faţă de mine nici un farmec nu are efect. I-am spus că spiritele n-au nici o putere asupra mea.

Mă prefăceam însă că cred în puterea vrăjitoriei, ca să n-o supăr, sau să-i devin suspect. I-am spus că spiritele se tem de puşca mea. Atunci s-a liniştit şi Toko, Era ceva convingător pentru ei.

Echilibrul sufletesc al lui Ali era totuşi tulburat. Cu toate că nu se mai temea de spirite, mai rămânea reaua voinţă a Vinavei. Şi deoarece Ali pricepea de ce ţinea la mine Vinava. Se mira numai de ce celelalte femei, Milava sau Muva nu-şi părăseau iubitul pentru mine. Seara ne-am culcat şi s-a lipit de mine întrebându-mă drăgăstos :

- De ce nu mă cumperi ? De ce nu mă cumperi ?

Am rămas treaz multă vreme şi simţeam pe grumazul meu respiraţia regulată a lui Ali şi am reflectat asupra propunerii sale.

Într-o zi când mă întorceam de la muncă, muncă la care Ali nu putea lua parte, n-am găsit-o acasă. Am întrebat femeile unde era.

- În casa femeilor ! a fost răspunsul.

Casa femeilor era în mijlocul pădurii. Aici sunt crescute fetele până la declararea majoratului şi aici îşi petrece femeia acele zile din fiecare lună când e indispusă. Desigur, odată trebuia doar să-i vină şi ei rândul.

I-am simţit lipsa din prima zi. A doua zi mă simţeam şi mai singur. Am descoperit că nu mai puteam trăi fără inima aceea care bătea lângă mine, fără privirea ei deschisă, fără sufletul ei tânăr şi drept, pe care-l cultivam eu şi care-mi dădea în schimb tot ce avea,

La amiază, când toţi durmeau, m-am strecurat încetişor în apropierea casei femeilor. Ne era cu desăvârşire interzisă, nouă bărbaţilor, apropierea de această casă. Curiosul care dă târcoale pe acolo nu scapă de o ploaie de pietre din partea femeilor.

Am trecut de casa regelui până ce am auzit cotcodăcit de găini. Între copaci se înălţa o casă înaltă, vopsită, înconjurată de un gard de bambuşi înalţi. Înăuntru am auzit ciripit şi râsete de femei. Mi s-a părut că aud şi glasul lui Ali şi m-am apropiat de gard, privind prin crăpături. Într-adevăr era acolo, se plimba prin nisip şi se juca cu puii vrând să-i prindă şi dându-le fărâmituri.

M-am bucurat de parcă n-aş fi văzut-o de mult. Când s-a apropiat de locul unde pândeam eu, văzând că nimeni nu era prin apropiere, am început să cotcodăcesc ca o găină Ali a ciulit urechile şi a venit aproape de gard, să vadă unde era găina. Atunci am strigat-o. S-a cutremurat. Ochii i-au sclipit ca două stele. Eu cotcodăceam tot mai tare. Ea a înţeles. Chemând găina, Ali s-a făcut că se miră, s-a dus la cele două bătrâne care stăteau de pază şi le-a spus că o găină zburase peste gard. Atunci una i-a dat o prăjină lungă cu un cârlig la un capăt. Ali s-a dus la poartă, a pus cârligul într-un cui şi a început să tragă de prăjină. Poarta s-a deschis cu greu, Ali a ieşit prin deschizătura îngustă şi într-o clipă braţul ei mi-a cuprins gâtul. Deodată a apucat-o teama. S-a strâns încă o dată la pieptul meu. m-a mângâiat, mi-a netezit braţul şi m-a trimis la plimbare. Un timp a mai stat afară căutând găina, până ce m-a văzut dispărând şi m-a ştiut în siguranţă. Am auzit poarta închizându-se şi înainte ce cineva să fi putut observa lipsa mea, eram acasă între ceilalţi. Seara, cum mă învârteam fără să pot dormi, m-am hotărât s-o cumpăr pe Ali. Primul lucru de făcut era sâ-mi zidesc o casă. Cum aş putea să cumpăr pe fata regelui dacă nu pot să-i ofer un acoperiş ?. Am început să-i fac aluzii lui Toko, spunându-i că nu mai sunt aşa de tânăr ca el şi că Tongu, care nu era cu mult mai în vârstă ca mine, are casă şi cămin propriu. Toko s-a uitat speriat la mine şi şi-a încruntat sprâncenele fără să spună ceva.

I-am spus că omul doarme mai bine în locuinţa lui, decât acolo unde sforăie şi fac gălăgie atâţia.. Toko a recunoscut că aveam dreptate, dar privea tăcut, indispus.

A treia zi pe seară. Când ne-am întors de la muncă, i-am spus că mă doare spatele. Nu pot suporta ca să îngenunchez toată ziua pe câmp şi soarele să-mi ardă spinarea. Erau vremuri mai frumoase când locuiam cu Tongu. Asta era prea mult pentru el. Dacă vrei să-ţi faci casă şi să ne prăseşti, poţi s-o spui, a zis el, dar nu te îndepărta de mine, care mănânc din mâna ta. Acesta era la ei semnul celui mai mare devotament. Am ales un loc bun în pădurea satului, un loc mai îndepărtat de ţărm. în apropierea palmierilor de cocos. Tongu ne-a făcut rost pe un preţ ieftin, de lemne bune, uscate. Era foarte mulţumit de planul meu, Toko s-a îngrijit de bambuşi şi de frunze enorme de cocos pentru acoperiş. Voiam să fac o cabană mare pentru mine şi Ali

Am început munca cu zel. În fiecare zi lucrul înainta cu spor. Pereţii de bambus erau gata. Tongo a împletit două divanuri superbe din papură, Acesta era darul lui de nuntă. Când în sfârşit, casa a fost gata, vopsită în alb cu var de corali, ceea ce se putea vedea numai în casa regelui şi a lui Vahuja, cu uşa colorată şi ea, dar în galben, am făcut toţi trei o inspecţie. Am găsit că totul era în perfectă ordine şi cum stăteam în faţa uşii, Toko a izbucnit deodată într-un plâns sălbatic, tânguindu-se ca un copil şi smulgându-şi părul din cap.

- Tu pleci acum, a zis el. şi eu nu voi mai putea mânca din mâna ta. Cine mă va ocroti de mumu purmea –spirite ?

I-am promis că ne vom vedea zilnic şi că putea să mă viziteze oricând, El însă a rămas dezolat. Atunci am scos din geamantanul meu un ceas, i-am arătat cum să umble cu el şi i-am spus că spiritele se tem de ceas tot aşa ca şi de puşca mea. Era oarecum împăcat, dar a rămas tot trist. Aluziile privitoare la spirite era o încercare copilărească de a explica durerea ce o simţea din cauza despărţirii, durere ce nu simţise niciodată şi deci nu şi-o putea explica.

X. DARURI DE NUNTĂ

Însoţit de Tongu şi de Toko, m-am dus în vizită la rege. . Duceam şi un dar pentru ministrul Urechilă. Era o pereche de indispensabili maro de flanelă cu dungi negre, Abia ne-am apropiat de casa regelui, că Vahuja ne- a şi ieşit înainte. Se pare că el ştia dinainte orice avea să se întâmple. Vedeam după mersul lui că ştia că venim într-o chestiune importantă. Purta ochelarii dăruiţi de mine. s-a oprit la oarecare distanţă de noi şi ne-a invitat la umbra unui pizang. Ochii lui pătrunzători ne cercetau din cap până în picioare, apoi insistent spre coşul nostru plin. Mi-a întins urechea dreaptă. Pentru audienţă.. I-am arătat scopul venirii noastre. În timpul când mă alesese Ali el fusese de aceeaşi părere şi venise a doua zi să-şi primească porţia de rom, dar acum n-am putut descoperi nici un pic de bunăvoinţă în ochii lui. Dimpotrivă, vicleanul se scărpina îngândurat, de parcă cererea mea ar fi fost prea îndrăzneaţă.

- Te-ai gândit, donator bogat, a zis el în sfârşit, că eşti străin şi ai piele falsă ?

I-am făcut aluzie la faptul că urmând sfatul lui m-am vopsit şi că acum înfăţişarea mea e la fel ca a celorlalţi din neamul Mahura.

- Dar pielea fetei regelui e piele adevărată, s-a încăpăţânat Urechilă, ca şi cum ar fi fost vorba de porci şi nu de căsătorie. Şi nu se şterge la ploaie, a adăugat el cu răutate.

I-am spus că regret mut că înţeleptul Vahuja nu este de acord cu intenţia mea, căci adusesem cu mine câteva lucruri care i-ar fi făcut plăcere dacă ar fi pus o vorbă bună pentru mine câştigând bunăvoinţa stăpânului său, regele.

Toko a ridicat capacul coşului. Am scos pantalonii şi i-am întins în toată lungimea lor sub nasul ministrului. Oricât voia să ascundă, se vedea efectul puternic pe care îl făceau asupra lui noile obiecte.

A pipăit cu degetele tremurânde lâna fină şi ochelarii sclipeau când a mirosit pantalonii. L-am rugat să-i încerce, ca să vadă ce bine vin aceşti pantaloni lungi pentru picioarele lui bolnave, căci îi vor ţine de cald, Nu era uşor, căci abia cu ajutorul lui Tqngu şi Toko el a reuşit să-i îmbrace. Când s-a privit a fost foarte impresionat, mai ales că a simţit o căldură binefăcătoare de-a lungul picioarelor. Şi-a deschis gura urâtă pentru un zâmbet. Era prima şi ultima oară că-l vedeam pe Vahuja zâmbind.

Tongu şi Toko ţipau mereu „ai-ai" şi se înclinau umili în faţa ministrului, bătându-se pe coapse de admiraţie.

În sfârşit, bătrânul mi-a promis să facă tot ce-i va sta în putinţă pentru a pleda în favoarea mea. În timp ce ne îndreptam spre reşedinţa regelui, o sumedenie de capete cârlionţate se holbau la minunea de pe picioarele lui Urechilă. Vahuja ne-a rugat să-l aşteptăm jos la scară până ce se va duce să se prezinte regelui şi să ne anunţe. A durat destul de mult, Probabil că au discutat amănunţit despre preţ, în timp ce maiestatea sa era îmbrăcat pentru primire.

Când am intrat, Vahuja mi-a făcut semn să înaintez. Tongu s-a oprit în spatele meu, iar Toko trebuia să stea în pragul uşii. Îmi închipuiam ce scump o să mă coaste toată această ceremonie. Am salutat umil pe rege, care era îmbrăcat în costum de mare gală, cu pălăria de pai pe cap, iar în spatele lui stătea o fată, care în loc de palmier ţinea umbrela deasupra capului său.

Regele era demn, dar prietenos, nu însă atât de familiar ca ultima oară. „Vai ce scump o să mă coste, mă gândeam eu, Măgarul acela bătrân l-a montat desigur".

Regina ca de obicei stătea tolănită pe un divan, în spatele fotoliului regelui. Vahuja s-a aşezat în prima linie, chiar mai înainte decât regele. El era alesul pentru a duce la bun sfârşit tratativele.

Oferindu-ne vin de palmier, el m-a întrebat :

- Ce doreşte donatorul bogat de la rege ?

„Donatorul bogat" şi „rege"erau semne rele. Mi-am dat osteneala să vorbesc cât mai frumos, spunând că sărmanul străin, care în această insulă mănâncă din mâna regelui are îndrăzneala să-şi oprească alegerea asupra fiicei regelui şi că ar vrea s-o cumpere, ca să poată da regelui mulţi urmaşi, din care ar putea ieşi oameni bogaţi, care vor plăti impozite mari visteriei.

Peroraţia mea o supusesem de probă, acasă, în faţa lui Tongu, care o găsise bună.

Regele după ce m-a ascultat, a tăcut un timp. Pe urmă, a scuipat şi a zis :

- De ce te numesc oamenii mei „pământ negru ?"

L-am privit mustrător pe Vahuja. Ştiam că aceasta pornea de la el. Înainte de a putea răspunde, ministrul s-a întors către rege zicând :

- Eu l-am sfătuit să facă aşa, ca să se asemene cu ceilalţi din neamul nostru, iar spiritele să nu aibă putere asupra lui. Aşa că acum el şi cu ai lui sunt ocrotiţi de orice vrajă sau farmec.

S-a întâmplat însă faptul ciudat că regina, care şedea mereu nemişcată şi mă privea ţintă, şi-a deschis buzele groase spunând :

- Dacă fata regelui va naşte copii străinului şi acei copii nu vor avea piele adevărată ci falsă, care îşi va pierde culoarea în ploaie, atunci sângele regelui va fi în viitor necurat.

Uff ! Uitasem complet de regină. Însă acum trebuia la repezeală un sfat. Tongu m-a ajutat :

- Dacă fiica marelui rege va fi însărcinată, se va duce la marele vrăjitor. El îi va face purmea şi atunci urmaşii vor avea cu siguranţă piele adevărată.

Regina însă nu era proastă :

- Doar Vahuja a spus că spiritele insulei n-au nici o putere asupra străinului şi ai săi.

Tongu a rămas buimac, N-avea ce răspunde.

- Să poruncească marele rege ca străinul să se roage la spiritul tribului său, care se supun lui şi sunt mai puternice ca ale noastre. Ca să ocrotească fructul de sub inimă al fetei regelui şi să primească piele adevărată.

M-am grăbit să-l asigur că spiritul tribului meu mă vor ajuta cu siguranţă Pe urmă am făcut o plecăciune în faţa reginei zicând :

- Frumuseţea reginei a deschis ochii străinului. El n-a mai văzut ceva mai frumos ca bijuteria de pe gâtul reginei, era batista pe care i-o dăruisem eu, dar cât de frumos ar fi dacă regina ar purta o bijuterie în părul ei , ca sa kwin-regina Anglei. O asemenea bijuterie îi va dărui marii regine străinul. Şi îi mai dăruieşte piele nouă pentru mâinile ei, cum are şi Vahuja pe picioarele lui şi pielea aceea va fi albă, mai albă decât stânca de corali.

Mănuşile mele albe pe care le purtasem ultima oară la un bal de club, îi vor veni desigur bine.

Pleoapele somnoroase ale reginei s-au ridicat, ochii i s-au bulbucat, buzele i s-au întredeschis, lăsând să se vadă dinţii ei vopsiţi.. Partida era câştigată. Regele a devenit mai blând. Mi-a făcut o ţigară din nuca aceea de betel şi ne-am luat la întrecere scuipând în toate direcţiile. Pe urmă a întrebat :

- Fata mea a dormit cu tine ?

Am răspuns afirmativ. Asta era o simplă formalitate, O ştia el din prima seară.

Eşti sigur că vă potriviţi şi că pântecele ei va fi în stare să fie rodnic ?

Asta însemna că dacă vă înţelegeţi acum, nu vei putea să te plângi de vreo imperfecţie şi să ceri banii înapoi.

Am răspuns din nou afirmativ. S-a interesat dacă pot să-i ofer un cămin cinstit. Vahuja ştia bine că am casa gata făcută. Toată lumea nu vorbea decât de cabana mea luxoasă.

Ca să termin cu teatrul acesta, l-am întrebat pur şi simplu cât costă Ali. Regele s-a înfundat iar în demnitatea tăcută.

- Fiica cea mai tânără a regelui, a gemut Vahuja, preţuieşte o sută de pokoni tabu. Tabu înseamnă şi bani, comoară, vite.

A urmat o linişte grea şi am încercat să-mi revin. Vedeam că sub pleoapele lăsate, regele, regina, Vahuja aşteptau cu nerăbdare răspunsul meu. Tongu nu îndrăznea să deschidă gura, dar vedeam pe faţa lui că preţul i se părea mult prea exagerat. Atunci am prins curaj şi am spus :

Fata regelui e foarte frumoasă. Preţuieşte mai mult ca cinci femei albe. Pentru o sută de pokoni tabu, străinul poate să-şi cumpere douăzeci de femei din tribul său, Străinul a venit pe insulă ca un donator bogat, dar din cauza darurilor ce le-a făcut, a ajuns un donator sărac, şi nu poate oferi mai mult de cincizeci de pokoni tabu pentru fiica regelui.

A urmat iarăşi o linişte de mormânt. Atunci regele pierzându-şi răbdarea a zis :

- Mie mi s-a spus că ai un tub de foc, pe jumătate decât celălalt, Era vorba de revolverul meu. Am rămas împietrit de mirare. Nu întrebuinţasem niciodată revolverul. Zăcea neatins pe fundul geamantanului şi credeam că nici Tongu nu ştia de existenţa lui. Deci m-au spionat, M-am uitat lung la Vahuja. M-am uitat la vahuja, dar acesta n-a mişcat. M-am întors spre Tongu, dar nici acesta nu s-a mişcat. După o pauză lungă, în sfârşit Vahuja a vorbit :

- Dacă străinul dăruieşte mica ţeavă de foc regelui, atunci regele îi dă fata pentru cincizeci de pokoni tabu. M-am mai tocmit până la patruzeci de pokoni, deoarece ţeava de foc era o raritate. Înainte de a încheia târgul, Vahuja a încercat pentru

serviciile lui să-i stoarcă doi pokoni tabu din preşul acceptat, însă regina a intervenit intrigată, spunând că deoarece eu n-am părinţi, iar Tongu e văduv, Ali îşi va petrece timpul tabu în casa regelui, O fată când e cumpărată, până ce preţul ei va fi plătit, trebuie să ducă o viaţă de privaţiuni la socrii ei. În acest timp n-are voie să mănânce decât anumite mâncări şi n-are voie să se prezinte în faţa nimănui.. Dacă e nevoită să iasă din casă, va fi îmbrăcată într-o rochie de călugăriţă din frunze de pizang. Pentru supraveghere, regina pretindea doi pokoni tabu, din punga mea.

Ne-am înţeles. Regele era foarte fericit şi regina de asemenea,. Vahuja era încântat de afacerea ce o încheiase. Ne-au invitat la o masă luxoasă, la care a luat parte şi Tongu. Regele a devenit foarte familiar, lovindu-mă pe picior de câteva ori, ca semn de prietenie.

Când ne-am retras, ameţiţi de vinul de palmier, Vahuja ne-a însoţit foarte curtenitor. L-am întrebat când s-ar putea face nunta şi mi-a spus că îndată ce regele va primi tabuul, mireasa va sosi în casa mea. Când am ajuns la mal, am vrut să-mi iau rămas bun de la înţeleptul acesta, dar Tongu a observat că ministrul mai avea ceva pe suflet. În sfârşit, a scos pisica din sac şi mi-a propus o afacere de cămătar. Dacă nu dispuneam de bani, patruzeci şi patru de pokoni e mare preţ, dacă n-aş avea bani la îndemână, el m-ar ajuta cu plăcere. Are el „câţiva prieteni"buni care au mulţi tabu. Si dacă vreau să iau un împrumut, atunci el îmi aduce banii şi eu îi voi plăti lui un pokon pentru fiecare cinci pokoni. Deci douăzeci la sută. Am primit pentru jumătate de sumă, căci dacă l-aş fi refuzat, desigur că ar mai fi inventat câteva obstacole contra căsătoriei mele. În cele din urmă ne-am despărţit.. Eram prieteni buni şi Vahuja nu mai făcea pe ministrul. Era mai vesel ca niciodată, sărea şi ţopăia pe picioarele lui slăbănoage.

Când ne-am despărţit atât cât nu ne putea auzi, Tongu a început să se vaiete disperat :

- Am fi putut primi fata pe jumătate de preţ, Nu ştii să te tocmeşti ! Trebuia să spun că sunt alte fete frumoase pe insulă. Mai ales că-i dăm şi revolverul, ar fi fost de ajuns douăzeci de pokoni !

XI. ÎNTRE LEGENDĂ ŞI REALITATE

După o lună m-am prezentat regelui cu darurile pe care le aduceau Tongu şi Toko în coşuri. Vahuja ne-a primit cu mare ceremonie în prezenţa regelui şi a întregii curţi.

Când a început numărătoarea, regele a făcut semn unui bărbat înalt să se apropie. Acesta a început să măsoare şiragurile noastre de la mijlocul pieptului său până la mijlocul degetului. S-a văzut că măsura noastră era mult mai scurtă, aşa că a trebuit să adăugăm restul cuvenit. Asta era prea mult pentru Tongu. A sărit în sus cu ochii ieşiţi din orbite şi a zbierat că nu vom îngădui ca să ni se dea ca măsură braţul omului cel mai lung din întregul regat.

Vahuja a făcut observaţia că numai el era în măsură să vorbească, Tongu însă care în afaceri domneşti era foarte precis şi sensibil, nu s-a lăsat bătut. Nu-l văzusem încă niciodată aşa de intrigat pe bărbatul acesta serios încăierat desigur, dacă regele n-ar fi declarat cu oarecare favoare că se mulţumeşte cu măsura noastră, care era exact lungimea pieptului şi braţului lui Tongu. Când banii au fost plătiţi, regina a adus în sală pe Ali. Era învelită toată în frunze de pizang, aşa că a trebuit condusă. Când s-a eliberat de această cămaşă de forţă şi m-a văzut, după o bună despărţire, a strigat de bucurie şi fără să-i pese de etichetă, a fugit spre mine.

Maiestatea sa a mormăit. Ali a trebuit să se întoarcă la mama ei până ce noi vom fuma betelul, Regele s-a oferit să aranjeze o petrecere cu dans pentru mine, dar eu

am refuzat, mulţumind. Vahuja era de părere că eu nefiind un adevărat mahura, se putea trece peste ceremonia nupţială şi să se economisească masa luxoasă.

Am dat reginei darul promis, mănuşile albe şi doi pokoni. În sfârşit, Ali a devenit soţia mea legitimă şi am dus-o acasă. Avea trandafiri roşii în păr, după urechi şi în jurul gâtului. Pielea ei lucea regeşte, efectul uleiului de cocos cu care era unsă, iar pieptul şi braţele îi erau vopsite cu dungi galbene, Când a văzut interiorul cabanei a ţopăit de bucurie, a sărit şi a înconjurat casa fugind. S-a întors şi m-a privit lung cu ochii ei mari şi strălucitori.

*

A durat mult până am convins-o să mănânce împreună cu mine. S-a supus şovăind şi îi era frică să nu facă ceva ce mi-ar putea aduce vreun rău. Muncind împreună, am început să mărim terenul de cultură care înconjura căsuţa noastră, Sădeam taro îngenunchind cu spatele în arşiţa soarelui şi împărţeam orice bucurie, orice oboseală.

Într-o zi am căpătat friguri. Tremuram tot. Nu desluşeam nimic cu ochii. A trebuit să mă culc şi să mă acopăr cu tot ce am găsit în geamantanul meu. Ali s-a aşezat lângă mine şi m-a privit îngândurată cu ochii ei mari, în care prin negura febrei mele vedeam strălucind teama. I-am dat mâna mea fierbinte, simţeam că tremura dimpreună cu mine, dându-şi la iveală groaza de care era cuprinsă. A început să vorbească despre spirite şi vrăjitori. Ştiam că-şi bătea capul să găsească un leac contra vrăjitoriei în care căzusem.

În sfârşit. Am rugat-o să-l cheme pe Tongu, ca să-mi dea chinină din geamantan. Tongu, de când fusese la Yap, unde se afla un depozit de medicamente, se pricepea la aşa ceva. Ali s-a sculat imediat, nevrând să-mi lase mâna. Apoi a strâns-o brusc la pieptul ei şi a plecat.

Nu ştiu cât am stat singur. Am auzit deodată nişte glasuri înăbuşite la uşă şi am văzut că se apropie un om înalt, adus de spate, cu picioarele subţiri şi curbate. Ali a rămas la uşă şi mă privea cu ochii înfriguraţi.

Pe omul acesta nu-l văzusem niciodată. Când s-a aplecat spre mine am văzut că în nas avea două inele mari de sidef, Avea o barbă albă, lungă până la piept, împletită în trei codiţe. A început să mormăie deasupra nasului meu, încât îi simţeam respiraţia. Vorbe tot mai repede, pe urmă a scos un evantai din brâu şi a început să-mi facă vânt cât de repede putea, mormăind când mai tare, când mai încet. Mi-a pipăit fruntea şi mi-a mângâiat obrajii cu degetele lui aspre. Eram prea slab ca să fi putut opune vreo rezistenţă. S-a aşezat lângă mine şi a început să scoată fel de fel de lucruri ciudate din coş. Unele aveau un miros strident, erau desigur rădăcini. Avea betel, plante uscate, plante aromate şi necunoscute.

Vrăjitorul le-a ronţăit pe fiecare în parte, apoi pe toate laolaltă. A scuipat apoi într-o coajă de cocos, le-a presărat cu praf de var şi le-a amestecat bine. Cu pasta asta mi-a uns pieptul şi braţele. În timp ce mă ungea, vorbea necontenit, când tare, când încet, când repede.

Mi-am pierdut cunoştinţa. Când m-am trezit după multe ore de somn greu, eram aşa de slăbit, încât nu puteam să mişc un deget. Dar temperatura îmi scăzuse la normal.

Ali şedea tot lângă mine. Ochii ei mă priveau cu aceeaşi strălucire de foc. Desigur că nici nu se mişcase de lângă mine. Când am deschis ochii şi am privit-o. de bucurie s-a aruncat pe pieptul meu şi a izbucnit într-un hohot de plâns.

XII. PRIMA DURERE

Într-o dimineaţă când m-am trezit, Ali şedea pe pat cu capul pe genunchii ridicaţi şi plângea cutremurându-se toată. I-am luat mâna de pe faţă. I-am ridicat capul şi am întrebat-o ce are.

- Am visat că sunt văduvă fără bucurii.

Apoi s-a aruncat la pieptul meu şi a plâns cu sughiţuri. În ajun ne întâlnisem cu o văduvă fără bucurii. O chema Ikala. Era o femeie zdravănă, brună, cu o fustă frumoasă, roşie, cu scoici mari în urechi. Mergea singură mişcându-şi graţios şoldurile, îngânând un cântec monoton fără să-şi deschidă buzele groase. În treacăt, ochii ei m-au privit seducător, puţin ironic, zâmbind. Ali observase zâmbetul şi privirea. O impresionase adânc şi a rămas mult timp tăcută. Am încercat s-o consolez.

- Cine dă importanţă viselor proaste ? Cum să ajungi tu văduvă fără bucurii ?

Ali a ridicat ochii şi în timp ce ochii săi înlăcrămaţi s-au aprins, a spus :

- Trebuie să plec în casa femeilor !

De când eram soţ şi soţie, Ali fusese de două ori acolo. De vreo câteva zile umbla nervoasă, căci trecuse timpul obişnuit. Acum trebuia să plece, totuşi.

Ikala e de vină, Ikala s-a uitat la mine ! şi a început să-şi smulgă părul.

Eu râdeam, dansam, ţopăiam ca s-o înveselesc, dar ea o ţinea morţiş :

- N-ai văzut că s-a uitat la mine şi a zâmbit ?

- Dar s-a uitat şi la mine !

- Da a zis îngândurată şi te-a fermecat. Căci dacă soarta ta este ca tu să ai copii, atunci ar trebui să-i primesc.

Nu o puteam scoate din gândurile ei. M-am sculat şi am ieşit din cabană.

- Unde te duci ? a strigat speriată, întinzând braţele spre mine.

- La plajă să mă scald.

- Nu te duce ! m-a implorat ea. Vino lângă mine şi strânge-mă tare la piept.

- Bine, dacă te linişteşti şi eşti cuminte.

M-a privit lung, îndurerată. Şi-a şters ochii şi a început să pregătească mâncarea. Pe urmă a ieşit la uşă să vadă dacă mai eram acolo.

- Ce va fi cu tine dacă va trebui să plec la casa femeilor ?

- Ce a fost şi când te-ai mai dus, am răspuns râzând, Dacă nu voi putea face toate singur, îl chem pe Toko să mă ajute.

S-a uitat cercetătoare la mine şi m-a întrebat :

- Te-ai rugat la spiritele tale pentru ca eu să pot primi copii ?

- Încă nu. Încă nu. Dar o s-o fac cu plăcere, nu-i nici o grabă.

Ea s-a uitat la mine mirată.

- Cum ? a întrebat ea cu sinceritate de copil.

Am mângâiat-o pe faţă spunându-i :

- Ar fi mare nenorocire dacă n-ai avea deloc copii ?

- Dacă vorbeşti aşa, atunci te-ai plictisit de mine.

Am îmbrăţişat-o. uitându-mă adânc în ochii ei şi am făcut-o să înţeleagă că fericirea mea se datorează numai ei.

Ofta şi repeta mereu :

- Spune, ce să faci cu o femeie care nu-ţi dăruieşte copii ? Ce să faci ? Tu îţi cumperi femeie cu preţ mare şi nu aştepţi de la ea să-ţi dea copii ?

Şi-a aruncat capul pe spate, s-a uitat fix în ochii mei, cu cruzime aproape, şi cu vocea schimbată a zis :

- Dacă o femeie nu face copii, atunci bărbatul îi spune :

- Vede-ţi de drum ! Te-am cumpărat ca să am copii pentru bătrâneţea şi tribul meu. Du-te la tatăl tău şi spune-i să-mi dea preţul plătit. Îţi înapoiez fata s-o vinzi altuia, căci mie nu-mi naşte copii.

- Ei, şi pe urmă ? am întrebat eu.

- Atunci femeia se duce la tatăl ei, a zis Ali cu glasul ei melancolic şi tremurat din cauza plânsului reţinut. Eu nu vreau să devin văduvă fără bucurii !

Am ridicat-o şi am mângâiat-o, spunându-i cuvinte dulci, vorbindu-i de flori, de păsări, de cabana noastră,

- Niciodată nu te voi trimite tatălui tău, Ali.

Ea a ridicat capul, s-a uitat cu multă seriozitate la mine şi cu o voce gravă a spus :

- Deci tu care eşti mare şi bun, să rămâi fără copii din pricina unei femei ? Sângele tău trebuie să trăiască mai departe în copiii tăi şi bătrâneţea ta să fie luminată de copiii tăi. Dacă nu-şi fac copii, omoară-mă !

S-a aruncat la pieptul meu şi m-a făcut să promit că o voi ucide dacă nu-mi va naşte copii. Nai bine moartă decât soarta unei văduve fără bucurii ! Am condus-o până la marginea pădurii, mai departe n-aveam voie să mă duc. Ne-am despărţit, de parcă ar fi fost pentru toată viaţa. M-am oprit privind după ea până ce a dispărut printre liane. A mers drept înainte fără să privească în urma ei.

XIII. PRIVIREA VINAVEI

Într-o zi pe când Ali era încă în casa femeilor, dormeam la umbra casei noastre. M-a trezit un zgomot care venea dindărătul gardului. Când m-am ridicat n-am văzut nimic. Zgomotul s-a repetat , m-am dus la poartă şi în apropiere am văzut-o pe Vinava, care venea spre mine

Mi-a zâmbit şi când i-am făcut semn, s-a apropiat cu paşii leneşi ai indigenilor. S-a oprit, m-a privit un timp, mi-a făcut, cochetă, cu ochiul şi a scos o rădăcină de kava.

- Să-ţi mestec ? a întrebat ea.

Vinava nu mă mai impresiona. De când trăiam cu Ali, pentru mine nu exista altă femeie. Am luat rădăcina din mâna ei şi am aruncat-o departe. Gura ei s-a strâns înciudată. În ochi săi scânteia o privire rea. M-a înconjurat de câteva ori, privindu-mă fix şi zicând :

- Am făcut purmea pentru soţia ta, ca să nu-ţi poată naşte copii !

A râs tare, strident şi s-a îndepărtat. Cuvintele ei m-au atins, dar apoi mi-am alungat prostiile acestea din gând.

A doua zi a sosit Ali. M-a strigat din depărtare şi mi-a căzut la piept. Am ridicat-o sus. Era fericită, fugea prin casă, cânta. Dădea fărâmituri păsărilor şi inspecta tot ce făcusem în lipsa ei. A rămas foarte nemulţumită când a găsit resturile unui pui pe care-l mâncasem. Zicând că e mumutul meu şi de ce n-am grijă să mă farmece cineva. Ali era dezolată că mai trebuise să mai meargă acolo. Vinava îi strigase :

- Iată soţia „pământului negru !” De trei luni e cu el şi tot mai vine în casa femeilor. Ce-i cu tine ? S-a plictisit poate „pământul negru” de tine, are altă femeie, sau ţi-a făcut cineva purmea ?.

Ali s-a stăpânit şi a trecu tăcută pe lângă ea. Dar Vinava nu şi-a ţinut gura :

- Ia priveşte frunza asta veştedă, ce mândră e. Eu i-an găsit mumutul ei şi acum e stearpă ca piatra !

Ali a zbierat şi a vrut să se năpustească asupra ei, dar Vinava a dispărut în pădure şi nu s-a mai auzit decât râsul ei răutăcios.

Ali nu mi-a dat pace până nu vom merge la kabua-kenka, vrăjitorul din căsuţa din pădure.

Într-o dimineaţă şi-a luat fusta cea nouă împletită de ea, şi-a pus flori proaspete după urechi şi în păr, s-a uns cu ulei de cocos, căci la vrăjitor trebuie să mergi în ţinută de gală, altfel spiritele se supără şi nu te ajută. Pe mine m-a vopsit din nou, ca să nu observe spiritele că am piele falsă.

Vrăjitorul e un mare demnitar. Trebuia să-i plăteşti doi pokoni şi totuşi nu răspundea de reuşită. Dacă nu reuşea, era tot din vina clientului.

Nu mâncasem nimic, Dacă te duci la vrăjitor e mai bine să posteşti, căci e mai sigură reuşita. Ali se ţinea strâns legată de mine, ca nu cumva să iau vreo îmbucătură, cunoscându-mi necredinţa în chestiuni de superstiţii. Degeaba i-am spus că m-am rugat toată noaptea la spiritele mele. Mi-a mulţumit frumos, dar a spus că deoarece ea e aceea care naşte, trebuie să îmbunăm şi să implorăm şi spiritele ei, altfel s-ar putea întâmpla să nasc eu şi nu ea. Mai ales acum când trebuie să facem inofensivă purmeaua Vinavei.

Zilele treceau în cea mai completă fericire. Timpul era frumos, nu văzusem încă niciun uragan.

Într-o noapte m-am trezit. Ali mă scutura puternic.

- Ce este ? am întrebat eu somnoros.

- S-a mişcat, a zis ea emoţionată, aici chiar sub inimă. Mi-a luat mâna şi a pus-o sub sânul ei stâng. N-am simţit decât respiraţia ei agitată.

- Acum iar ! a zis ea. N-ai simţit ? Ba da, am răspuns eu ca s-o liniştesc. De ce plângi ? am întrebat-o luându-i mâna.

- Plâng că s-a mişcat, a zis Ali vărsând primele lacrimi de mamă.

Lacrimi de bucurie.

XV. VĂDUVA FĂRĂ BUCURII ŞI NAŞTEREA

Când sarcina a devenit vizibilă. Ali umbla mereu tăcută. Dacă-i vorbeam zâmbea, dar nu-mi răspundea. Trăia o viaţă interioară foarte intensă.

Într-o noapte ea s-a sculat şi şi-a mutat divanul, separându-se de mine.

M-am supărat foc şi am chemat-o înapoi lângă mine. ea însă m-a privit cu frică, rugător. Când am îmbrăţişat-o, mi-a desprins blând braţele de pe trupul ei.

- Nu ! Nu ! a zis ea aproape plângând.

Mă obişnuisem aşa de mult s-o simt lângă mine, încât m-am supărat, crezând că e un capriciu al ei. I-am şi spus într-o seară. Ali n-a răspuns, dar am auzit-o pe urmă plângând şi a adormit plângând. Plângea şi în vis.

A doua zi seara la asfinţitul soarelui ne-am dus la culcare. Ea a stat mult timp în faţa mea şi m-a privit cercetător cu ochii ei mari. Apoi mi-a cuprins mijlocul şi mi-a spus oftând :

- De ce nu te duci la Ikala ?

- Niciodată ! a fost răspunsul meu.

- Ceilalţi bărbaţi au făcut la fel, a spus ea zâmbind trist.

Ştiam că era obiceiul indigenilor să-şi caute aiurea dragostea când soţia lor era bolnavă. Totuşi, eu credeam că între mine şi Ali asta era cu neputinţă. După câtva timp. când mă întorceam de la pescuit, m-am întâlnit ci Ikala. A trecut cu paşi înceţi pe lângă gardul meu, ca şi cum ar fi căutat pe cineva, Când a auzit paşii mei s-a întors brusc. După licărirea ochilor ei şi după cum îşi lingea buzele cu limba ei mică şi roşie, am priceput că eu eram cel pe care-l căuta.

Acum înţelegeam metoda acestor văduve fără bucurii. Ele spionau tot ce se întâmpla în interiorul unei locuinţe şi se prezentau acolo unde era nevoie de ele. N-aveai nevoie să te oboseşti căutându-le.

A trecut tăcută, cu paşi înceţi, neluându-şi ochii de la mine şi scuturându-şi şoldurile. Avea o privire care te atrăgea şi împotriva voinţei mele, am urmat-o. Din curiozitate, m-am dus la coliba ei ascunsă la marginea pădurii, între frunze enorme. Înăuntru era ordine şi curăţenie, M-a poftit să iau loc, a luat o rădăcină de kava, s-a culcat pe divan şi şi-a deschis gura arătându-şi dinţii sănătoşi şi cerul gurii proaspăt.

I-am smuls din mână rădăcina şi am îndepărtat-o.

Oricât de sănătoasă îi era gura, ea nu v-a amesteca vreodată kava pentru mine. Sub vraja acestei rădăcini, m-ar fi avut cu totul în puterea ei. S-a uitat la mine cu un zâmbet provocător, ironic. Apoi s-a sculat fredonând şi a luat o coajă de cocos, în care avea castraveţi de nare fierţi şi uscaţi. Înainte de a-mi oferi unul, Ikala mă privea mirată. Nu dorinţa, ci curiozitatea mă ţinea la ea.

Soarele apusese. Stătusem câteva ceasuri, Tongu îmi povestise ceva despre văduvele fără bucurii, dar realitatea a întrecut orice aşteptare.. Îmi era ruşine de mine însumi şi de Ali. M-am plimbat pe malul mării până ce m-am hotărât să mă duc acasă. Ajuns la poartă, am auzit voci străine. Vocea era a ei şi a altei femei. Atunci m-a fulgerat gândul că începuseră chinurile naşterii. Am intrat grăbit în casă. Ali era jos, uşa era deschisă şi în spatele ei stătea o femeie, ale cărei trăsături nu le vedeam din cauza umbrei. Stătea în genunchi şi pipăia şoldurile lui Ali. Ali suferea grozav. Ochii i se rostogoleau sălbatic, dar nu scotea nici un strigăt. Nu spunea nimic. Sufletul îi era alături de viaţa aceea mică, puternică, care voia să iasă la lumina zilei, Femeia mi-a făcut semne disperate să mă îndepărtez. Dar eu m-am dus şi mai aproape şi am văzut că era mama lui Ali, soacra mea. Nu pricepeam cum ajunsese aici tocmai la momentul potrivit. Probabil că o călăuzise instinctul lor, care nu dă greş niciodată. Când a văzut că voiam să plec, a sărit sus şi a zis supărată :

- Nu ştii că un bărbat n-are voie să vadă cum naşte o femeie ?

Şovăiam şi nu ştiam ce să fac. Când m-am uitat
însă la Ali, am văzut privirea ei implorătoare. Atunci am ieşit în curte. Stăteam de pază înfrigurat, plin de spaimă. Să alerg la ea la primul ţipăt. Dar am recunoscut că nu puteam ajuta cu nimic. Tot mama ei se pricepea mai bine. Reţinându-mi respiraţia, reţineam orice zgomot cât de mic, amintindu-mi de orele petrecute la Ikala. Am început să mă plimb nervos, dar nu se auzea nimic. Am hoinărit ceasuri întregi, până când nervii şi genunchii au început să-mi tremure. Atunci, în sfârşit, am auzit un ţipă strident, fioros, ca de animal. Încă un ţipăt, fierbinte şi mi-am pierdut respiraţia de spaimă. Apoi încă unul, care s-a transformat într-un plâns prelung, prelung. Atunci a răsunat un scâncet slab, piţigăiat, prin care copilul îşi anunţa sosirea în lume.

Am izbucnit în plâns, neputându-mă reţine. Eram cuprins de o fericire neînchipuită, de un sentiment de triumf. M-am repezit la uşă chemând-o pe Ali, Dar uşa era închisă şi n-a răspuns nimeni. Am stat mult acolo, ascultând. Mai auzeam scâncetul binecuvântat, dar tot mai slab. Când s-au ivit zorile am fugit ca un nebun la mal, să salut fericit soarele. Mi-am desfăcut braţele spre soarele care răsărea, eram ferici, fericit.

XVI. „SOARELE”

M-am strecurat la uşă, dar nu îndrăzneam să strig, ca să n-o trezesc pe Ali. Am aşteptat zadarnic ca bătrâna să-mi deschidă. În sfârşit, a deschis uşa. Soacra zâmbea şi-mi mângâia braţul.

- E băiat, bucuria tribului şi bătrâneţii tale.

Am căutat în van ca să-i dau ceva, dar n-am găsit nimic la îndemână.

- Îţi voi face un mare dar, i-am zis, şi am intrat în odaie.

Am văzut încăperea împărţită cu grijă în două părţi. Mi-am amintit de obiceiul acela prostesc ca soţul să nu-şi vadă soţia până ce femeia nu s-a scăldat. Am trecut peste formalitatea aceea şi voind să mă strecor la Ali, bătrâna m-a apucat cu braţele ei vânjoase şi m-a oprit furioasă să intru.

- Vrei să-şi piardă viaţa ? a mormăit ea.

Am vorbit frumos cu ea, i-am lăudat fata, până ce am convins-o să-mi arate copilul. L-a adus şi am văzut o fiinţă mică rotundă, de un brun deschis, care avea pe cap un puf slab.

- Formă bună ! a zis soacra, arătând capul copilului.

Am luat cu grijă fiinţa minusculă cu doi ochi mari, care străluceau îndreptaţi spre mine. Erau ochii minunaţi ai lui Ali, cu o nuanţă mai deschisă. Mânuţele lui pline se jucau în aer, îşi strângea buziţele şi începea să scâncească. Soacra l-a luat de la mine ca să n-o trezească pe Ali scâncetul lui.

Am auzit că Ali se mişca şi ofta. Se trezise şi şi-a chemat copilul. Copilul a trecut în braţele ei. Am auzit plescăitul limbi micuţe care se crampona de izvorul vieţii.

Soacra nea mi-a şoptit ceva şi Ali mi s-a adresat de după paravan. O voce în care răsuna atâta dragoste şi blândeţe, cum nu mai auzisem niciodată.

-E mare şi bun ? a întrebat ea.

- Cel mai mare şi cel mai bun.

- Am constatat cu durere că nu găseam expresii în limba ei, cu care aş putea spune ce simt. Şi mă durea că nu puteam să-i spun în limba mea ce minunat era copilul pe care mi-l dăruise.

- Te recunoşti în el ? m-a întrebat ea din nou şi râsul fericit îi clocotea în gât.

- Da, pasărea de miere, eu ...

Iar n-am mai găsit cuvintele, Nu mai puteam răbda, voiam să mă strecor după paravan. Dar s-a ivit imediat soacra şi an auzit vocea slabă a lui Ali.

- Nu, nu, te rog !

Atunci m-am liniştit. O cunoşteam doar şi ştiam cât se teme ca spiritele să nu se supere pe ea, pe mine sau pe copil. La amiază ştia tot satul de marele eveniment. După-masă a apărut Tongu şi Toku şi i-a primit soacra mea în rol de gazdă. Aduseseră darurile lor, alimente diferite, după obicei, şi i-au urat micuţului viaţă multă şi avuţie. Toko nu se simţea bine la asemenea ocazii ceremonioase, sar Tongo era mereu acelaşi om, liniştit. El s-a interesat de starea lui Ali şi s-a purtat ca un adevărat naş. I-am tratat cu ţigări de betel şi pentru soacra, care era fericită şi mândră de fata ei, am pregătit un dar. Pe urmă cei doi au plecat,

Peste puţin a sosit în vizită înţeleptul Vahuja, Un cos plin de nuci de cocos pentru Ali, ca să aibă lapte mult, iar pentru mine un topor de scoici şlefuit, un obiect de artă de care mă bucuram sincer. Îl mai am şi astăzi. Vahuja mi-a mai dăruit un divan. un divan împletit şi sunt convins că nu l-a costat nimic, şi un purcel mic, care provenea desigur din curtea regelui. Eram aşa de bine dispus şi cu bunăvoinţă pentru toţi, încât nu-mi venea să-l las să plece cu mâna goală. Deci în mod excepţional l-am tratat pe ministru cu rom, aproape ultimul păhărel din sticlă. Vahuja a oftat văzând cât de puţin mai rămăsese. Când l-am petrecut până la poartă, am văzut-o pe Vinava pândind curioasă şi şovăitoare. Am alungat-o repede, ca nu cumva Ali să-i audă glasul şi să o sperie de intenţiile ei necurate.

Au urmat alte vizite, Kuda, Fagoda şi câteva fete. Ava cea curioasă Muva cea grasă, mica Sakalava şi Milava, cu umerii frumoşi, Nanuki cu nasul ei plat a rămas mai în urmă, Era şi ea căsătorită legal şi aştepta un copil. În sfârşit, după ce au plecat toţi, am stat la poartă să văd asfinţitul soarelui, când s-a arătat Ikala cu paşii ei leneşi şi legănându-se. Cum m-a văzut, mi-a zâmbit răutăcioasă şi provocătoare. M-am ruşinat din nou şi m-am întors scârbit.

A doua zi dimineaţa am auzit vocea lui Ali. Repeta încet cu drag un cuvânt.

- Ce spui ? am întrebat eu de după paravan.

- Oazu ! Oazu ! şoptea ea spre băieţelul ei

Oazu însemna soarele. Aşa l-a numit ea pe băiat şi a rămas cu acest nume.

Oazu ! ... Oazu ! ...

Ce frumos suna când rostea Ali cu vocea ei blândă şi melodioasă acest cuvânt.

Stăteam în faţa casei, iar copilaşul încerca să umble, sprijinindu-se de spatele mamei. Ali îşi deschidea buzele de fericire şi spunea ca într-o rugăciune :

Oazu ! Oazu !

Oriunde mergea, Ali îşi lua copilul. Îl învelea într-o broboadă mare de mătase, pe care o găsise în geamantanul meu şi-i cânta mereu acelaşi cântec. Lucra şi cânta. La câmp îl punea pe Oazu în umbra unui tufiş, îl învelea ca să-l apere de insecte, iar ea lucra de zor.

Oazu e un băieţaş minunat. E mereu vesel şi nu strigă decât când e flămând şi nu găseşte imediat sânii mamei sale. Când a căpătat primul dinte, Ali a fost nebună de bucurie. Oazu a învăţat să meargă şi Ali era mândră că Oazu a început să-şi gângăvească propriul nume, ca un ciripit de pasăre. Ali era în al nouălea cer de fericire.

*

Doi ani de zile, Ali, Oazu şi cu mine am trăit în cea mai desăvârşită fericire. Apoi totul s-a sfârşit ...

XVIII. URAGANUL

Era la începutul toamnei. Ca să-i fac plăcere credinciosului Toko, i-am promis să mă duc cu el la pescuit. Într-o dimineaţă, la răsăritul soarelui, a bătut la uşa mea.

- Nu bate vântul, a strigat el. Apa e liniştită, Am pregătit barca, grăbeşte-te. E vremea potrivită pentru pescuitul broaştelor ţestoase.

Una din calităţile lui Toko era că putea constata după atmosferă timpul favorabil pentru pescuit.

Ali nu voia să mă lase. Nu se împăca deloc cu pescuitul. Căci n-avea voie, ca femeie, să ia şi ea parte.

a

?? ?? ?????????????????????

M-a îmbrăţişat cu amândouă mâinile, spunându-mi că a avut un vis urât. Nu voiam să stric dispoziţia lui Toko, şi am căutat s-o liniştesc. Dar a trebuit să-i promit că mă voi întoarce devreme.

Vâsleam încet spre larg, unde în tipul refluxului ies la iveală bancuri de corali, ca o insulă lunguiaţă. Toko se jura că acolo vor fi astăzi ţestoase şi nici nu se interesa de peşti. Era o vreme minunată, apa era transparentă ca aerul. În fundul apei puteai deosebi limpede corali de diferite forme.

După ce am vâslit mai multe ore fără a da de vreo broască ţestoasă, Toko care era întruchiparea încăpăţânării, s-a apropiat de ţărm. Aşteptam de o oră, căutam din ochi fără să ne mişcăm. Răbdarea mea a luat sfârşit. I-am spus să lăsăm dracului ţestoasele şi să ne apucăm de pescuit peşti. Am mai pierdut o jumătate de oră, fără nici un rezultat.. Când refluxul a fost mic de tot, Toko a sărit în apa până la genunchi. A stat acolo o vreme. căutând şi ascultând, şi s-a dus mai departe, aruncându-şi privirea pe suprafaţa lină a oceanului. Deodată s-a întors spre mine şi a arătat cu mâna spre orizont, la răsărit. Acolo, în fund, o perdea neagră de nori cobora pe apă. M-am sculat în picioare să văd mai bine. Ceea ce se apropia era uraganul. Norii se lăţeau mereu pe cer îndreptându-se spre insulă. Cum stăteam aşa privind în zare, am simţit sosirea vântului. Ştiam din experienţă ce repede se desfăşura o

furtună. L-am chemat pe Toko să se întoarcă imediat. Mormăia supărat, dar când a văzut nori, a fost şi el îngrijorat. S-a uitat cu teamă la perdeaua neagră şi m-a privit întrebător. Când a văzut că mă pregătesc febril de plecare, l-a cuprins spaima.

- Uragan ? a întrebat el.

Nu i-am răspuns, nu voiam să-l înspăimânt. Dacă i-aş fi spus cuvântul pe care mi-l repetam mereu, Toko şi-ar fi pierdut echilibrul sufletesc. Mai ales că peste puţin timp aveam nevoie de tot calmul nostru.

Vâsleam amândoi din răsputeri, Vântul bătea cu violenţă dinspre est, iar norii ne învăluiau negri. Acum, când erau mai aproape, am văzut că atârnau grei ca o perdea de nepătruns, înaintând fulgerător. Nu mai încăpea nici o îndoială, era taifunul. L-am întâlnit odată la Yap cu Tongu. Acolo omorâse vreo şaizeci de oameni şi măturase construcţiile de pe suprafaţa pământului. Mai trecuse o jumătate de oră şi vântul era aşa de puternic, încât păsările nu mai puteau să se ţină în aer. Toko s-a uitat pe furiş la mine, dar eu tăceam. Apa creştea mereu, valurile se înfuriau şi aproape nu înaintam. Curentul şi vântul erau contra noastră. Norii au acoperit soarele şi o rafală grea de vânt era gata să ne răstoarne. Mi-am dat seama că în cel mult zece minute se dezlănţuie adevărata forţă a uraganului asupra noastră. Mă gândeam la anii petrecuţi pe insulă. Ce vreme liniştită ! Chiar Tongu îmi spusese că pe insulă de cincisprezece ani n-au fost uragane. Nu mai puteam înainta contra vântului, nu aveam decât o singură scăpare, să ne lăsăm duşi spre mal cât mai aveam timp, chiar cu riscul de a ne lovi de stânci.

Lui Toko nu i-am comunicat intenţia mea.

- Acesta e taifunul ? a întrebat el tremurând.

- Nu, am zis eu, un uragan !

Era norocul lui Toko că el de când se născuse nu văzuse un taifun. Altminteri l-ar fi recunoscut imediat. Vântul era năprasnic, valurile se ridicau turbate spre cer, iar noi ne legănam când spre est, când spre vest, în voia vijeliei. Mă gândeam la Ali şi la Oazu şi mi s-a oprit inima în loc. Ca să ajung până acasă nu era nici o posibilitate. Taifunul avea să izbucnească din clipă în clipă şi se va abate asupra insulei, măturând copacii, colibele, oamenii. Tot ce va întâlni în cale.

Cine va salva viaţa la ai mei ? Fiecare se va gândi la propria lui salvare. Cu ultima speranţă în suflet, m-am agăţat de Tongu. Mă încredeam în prietenia lui credincioasă. El ştia că sunt la pescuit şi că Ali era singură acasă cu copilul. Astfel, începeam să mă consolez. Acum însă a început să tremure Toko. Ochii lui au devenit albi de groază.

- Spiritele ne vor răpi, a zis el disperat. N-aveam timp să-i ţin discursuri. Era vorba de a ajunge cât mai repede la ţărm, ca să nu ne prindă vârtejul. Atunci am găsit soluţia. Mi-an amintit de „stâncile strămoşilor”. Această ruină de sute de a mai văzuse taifunuri şi era destul de solidă ca să reziste.

- Ai putea găsi „stâncile strămoşilor” de lângă mocirla de mangrove ? l-am întrebat pe Toko. A înţeles imediat ce voiam şi a început să vâslească spre nord. Vedeam jungla care se legăna, plângea, gemea, fluiera. Noi ne luptam pentru vieţile noastre cu moartea în spate.

Am ajuns în golf, unde valurile erau mai puţin înalte. Mocirla se găsea în apropiere. Auzeam vaietul jalnic al copacilor sub bătaia furioasă a vântului. Am intrat pe canalul care pornea din mlaştini. Domnea un întuneric total şi o căldură înăbuşitoare. Mangrovele scârţâiau, lianele se mişcau ca şerpii, trestiile tremurau întocmai ca şi coardele pe care vântul cânta o melodie funebră. Apa era liniştită aici, astfel că Toko s-a calmat şi el, Eu însă, care ştiam ce va urma, vâsleam din răsputeri înainte. În clipa următoare norul era deasupra noastră şi apăsa aerul, aşa încât nu mai puteam respira.

Infernul a izbucnit. Fulgerele cădeau unul după altul, tunetele urlau şi vântul sufla cu o neîndurare nebună. Toko s-a ghemuit ca un animal bolnav şi credeam că va scăpa lopata din mână. L-am dojenit aspru, numindu-l femeie fricoasă şi asta l-a ambiţionat. A început să plouă, nu era ploaie ci torent acompaniat de tunet şi fulger. Turna cu găleata. Dacă Toko nu avea să găsească acum arborele acela doborât, ce urma să fie ? In câteva clipe barca va fi plină cu apă şi i-am explicat la ureche pericolul. Ne aştepta o moarte în mocirla de mangrove, pradă spiritelor rele, dacă nu-şi va da silinţa să ieşim de acolo. A încetat cu plânsul şi cu răgetele sale şi a căutat trunchiul, până ce l-a găsit. Ne-am urcat pe el, cu Toko în faţă. Eu am alunecat de câteva ori şi desigur că aş fi căzut în mocirlă, dacă Toko nu m-ar fi prins cu repeziciune. Fulgerele se succedau, tunetele răgeau, ploaia ne lovea cu bicele ei. Nu voi uita cât voi trăi concertul acela care îmi vâjâie şi astăzi în urechi. Scârţâitul mangrovelor, scrâşnetul şi fluieratul lianelor, pocnetele crăcilor rupte, clocotul apei pe suprafaţa mocirlei, urletul uraganului, o simfonie macabră. Era înfricoşător.

În sfârşit, am ajuns pe pământ, care era aşa de plin de apă, încât ne înfundam în el până la glezne. Ne îndreptam spre ruine şi am văzut un copac uriaş doborât de uragan. Toko s-a prins de braţul meu şi desluşea în orice auzea ţipătul spiritelor. Ne-am trezit curând la stâncile strămoşilor. Rocile imense de bazalt străluceau în întuneric. Aici uraganul era mai tare. Vântul sufla atât de înfiorător, încât ne-am culcat pe pântece, prinzându-ne de pietre. Uraganul s-a frânt în două, devenind un curent fioros de vânt, care a bătut cu aceeaşi intensitate încă o oră, apoi s-a liniştit, Ploaia nu mai era torenţială şi s-a aşternut o linişte adâncă. Perdeaua de nori s-a rupt şi s-a văzut cerul. Toko, care-şi ascunsese capul ca să nu vadă nimic, s-a ridicat. Ochii îi erau plini de lacrimi. Lacrimi de bucurie.. Eu care ştiam urmarea, nu mă bucuram. Ştiam că acesta fusese doar primul act. Acum uraganul trecea peste insula noastră, iar apoi îşi va întoarce din nou vârtejul, căci se învârteşte mereu, mereu în cerc. Al doilea act va fi infernal, groaza, moartea. Nu pentru noi, care eram la adăpost şi curentul nu ne putea lua, ci pentru locuinţele care nu erau construite destul de solid şi pentru orice fiinţă care se afla în mijlocul vârtejului.

- Ali ! ...Ali ! ... strigam deznădăjduit, întorcându-mi cu groază privirea în direcţia cabanei mele. Gândurile îmi fugeau spre ai mei, dar nu vedeam nici o scăpare.

M-am agăţat în gând de Tongu şi mi-am strâns sufletul de sufletul lui Ali. Am încercat să mă liniştesc. Îmi părea că-i auzeam strigătele. O şi vedeam cum alerga cu Oazu în braţe la mal şi mă chema. Ştiam că va leşina în momentul când va vedea că nici o barcă nu se mai putea întoarce pe drumul apei printre coloşii de valuri.

- Ajut-o, Tongu ! Sus la casa regelui, care e aşezată pe înălţime ! Tongu, pe ea şi pe copilaşul ei ! Aminteşte-ţi că odată, pe insula Yap, ţi-am salvat viaţa ! Îţi voi da tot ce am, îţi voi lucra luni de zile dacă îi vei scăpa !

Nu ştiu cât timp m-am rugat aşa. Mi s-a părut că a ţinut o noapte întreagă. Cu toate că nu putea fi mai mult decât două ore. Taifunul distruge repede.

Deodată uraganul a revenit din nou. Venea din spatele nostru. Căldura s-a înteţit şi torentul s-a întors, vântul şuiera furios cu o putere de Titan. Uraganul dezlănţuise furia oceanului, veneau fluxul, curentul, fulgerele, apa ... oceanul Pacific însuşi ! Mi-a pierit respiraţia de groază ... Inunda mlaştinile, lianele, jungla urlau fluierau, dansau nebuneşte, talazurile veneau şi se prăbuşeau, rupeau ramurile, doborau copacii, aruncau trunchiurile la sute de metri, rupeau, sfâşiau tot. Nu vedeam deloc, doar auzeam şi simţeam. Era noapte, nu puteai desluşi nimic. Aproape de noi, la picioarele noastre, moartea cutreiera insula. Nu ştiu cât a durat, mi-am pierdut cunoştinţa ...

Când mi-am revenit totul se liniştise. Ce făcea Toko nu ştiam. Nu auzeam decât glasul meu, care repeta de ceasuri întregi acelaşi lucru.

Acum fluxul inunda cabana, pe Ali şi pe Oazu.

Ah ! Ah ! Ah ! Dragostea mea !

Am leşinat iarăşi şi m-am trezit tremurând de frig şi umezeală, de groaza trăită.. Toko gemea în somn lângă mine. Uraganul trecuse, soarele apunea şi începea refluxul. Când am coborât, totul era apă şi mocirlă, aşa că ne-am întors şi am petrecut noaptea între ruine. Odată cu ivirea zorilor, ne-am luat drumul spre casă, un drum lung, cunoscut numai de Toko, înconjurând toată insula. A fost drumul cel mai greu din viaţa mea. Eram morţi de oboseală. Nu ne mai ţineau genunchii şi trebuia să ne odihnim mereu. Ceea ce era mai groaznic era liniştea de mormânt din sufletul meu, convingerea aceea deznădăjduită că Ali e moartă împreună cu copilul.

În sfârşit, am ajuns la pâlcul de palmieri de cocos ai regelui, unde erau strânşi toţi locuitorii satului, cărora taifunul le distrusese colibele. A apărut Tongu plângând. S-a aruncat la picioarele mele. Căci simţea că-mi pusesem toată speranţa în el.

De cuvinte nu mai era nevoie. M-am aşezat tăcut şi am plâns ore de-a rândul împreună cu ceilalţi. Când Toko m-a văzut plângând, s-a aruncat la pământ şi a urlat ca un câine turbat.

Tongu mi-a povestit mai târziu că la începutul uraganului se dusese la Ali. Ea se plimba pe ţărm cu băiatul în braţe, strigându-mă mereu. Nu voia să asculte de nimeni. Când vântul a devenit furios, abia atunci a intrat cu copilul în cabană şi s-a culcat pe divan cu Oazu în braţe.

Tongu a încercat să o convingă să meargă cu el la casa regelui, dar ea zicea mereu că mă va aştepta până ce voi veni eu, ca să nu găsesc casa părăsită când mă întorc. În zadar i-a vorbit de fluxul care se apropia. Ea nu-l asculta. A rămas acolo plângând, cu copilul.. Tongu s-a mai întors la ea de câteva ori , dar n-a putut-o convinge să-l urmeze. Voia să o ia cu forţa, dar ea s-a năpustit spre el, purtându-se ca o nebună, lovind şi muşcând.

Ultimul ei cuvânt a fost : „omul bun”să nu găsească la întoarcere casa părăsită. Tongu m-a condus la locul unde fusese cabana mea. Nu mai era acolo decât geamantanul meu, Lângă el zăcea Ali, strângându-şi băieţaşul la pieptul ei rece. Capul copilului odihnea pe gâtul lui Ali. Era cu neputinţă să scoţi copilul din strânsoarea rece a mamei.

Pe faţa ei şi a copilului strălucea pacea. Ochii lor erau închişi, de parcă moartea i-ar fi răpit visând.

S F Â R Ş I T